

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav asijských studií

Obor: Etnologie se specializací vietnamistika

Bakalářská práce

Andrea Sekyrová

Téma lásky ve vietnamské populární hudbě

Theme of love in Vietnamese popular music

Praha 2020

Vedoucí práce: Mgr. Barbora Nováková

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Barboře Novákové za odborné vedení a cenné rady při psaní této bakalářské práce. Mé poděkování patří také Ing. Binh Slavické, Ph.D. za věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích týkajících se překladů, které mi pomohly tuto práci zkompletovat.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

Andrea Sekyrová

Abstrakt

Předmětem této bakalářské práce je analýza tématu lásky v textech vietnamských populárních písní z let 2015–2020. První část práce osvětluje základní pojmy, jako je populární hudba a populární hudba ve Vietnamu, ale také přibližuje vietnamské společenské podmínky, včetně vývoje chápání lásky, vztahů a sexuality. Druhá část práce je věnována analýze souboru textů současných vietnamských populárních písní o lásce, rozdělených do čtyř skupin (láska šťastná, nešťastná, posedlá a láska k matce).

Klíčová slova: láska, populární hudba, Vietnam, instituce manželství, cenzura

Abstract

The subject of this bachelor thesis is the analysis of the theme of love in the lyrics of Vietnamese popular songs from years 2015–2020. The first part of this paper describes the basics, such as popular music and popular music in Vietnam, but it also introduces Vietnamese social conditions, including the development of understanding love, relationships, and sexuality. The second part of this paper is devoted to analysis of a set of lyrics of contemporary Vietnamese popular love songs, divided into four groups (happy, unhappy, obsessed and motherly love).

Keywords: love, popular music, Vietnam, the institution of marriage, censorship

Obsah

1	Úvod.....	6
2	Vymezení základních pojmů a společenský kontext	9
2.1	Populární hudba	9
2.2	Vietnamská populární hudba.....	9
2.3	Hudba a společenské podmínky ve Vietnamu	10
2.4	Láska, vztahy a sexualita ve Vietnamu	15
3	Analýza pojetí lásky v populárních písních z let 2015–2020	18
3.1	Láska šťastná.....	18
3.2	Láska nešťastná	25
3.3	Láska posedlá	31
3.4	Láska k matce.....	34
3.5	Shrnutí.....	38
4	Závěr	40
5	Seznam použitých zdrojů.....	42
5.1	Prameny.....	42
5.2	Literatura	44
5.3	Webové zdroje	45

1 Úvod

Vietnam je rychle se rozvíjející zemí v jihovýchodní Asii. Ačkoliv po jeho sjednocení v roce 1975 země procházela ekonomickou krizí, v dnešní době se řadí mezi tzv. asijské tygry, kam spadají státy s rychlým hospodářským růstem. Kromě ekonomiky se ale ve Vietnamu vyvíjí také hudba, která je i byla ovlivňována jak západními vlivy, tak i dalšími asijskými zeměmi.

Ačkoliv se vietnamská hudba, kupříkladu oproti korejskému popu¹, v „západním světě“, tedy v euroamerickém regionu, ještě příliš neproslavila, po celém světě mají vietnamští interpreti své fanoušky, za kterými vyjíždí především do Evropy na turné. Jejich fanoušky jsou z větší části *Việt Kiều*, tedy Vietnamci žijící v zahraničí.

Protože láska je převládajícím tématem nejen ve vietnamské populární hudbě, nýbrž v populární hudbě obecně, budeme se zabývat právě tímto tématem. Cílem této práce je analyzovat soubor textů současných vietnamských populárních písní o lásce, definovat typy lásky, které se v nich nejčastěji vyskytují, a zjistit, jakým způsobem jsou zobrazovány.

Při výběru vietnamských populárních písní k rozboru hrála roli jak jejich proslulost, již můžeme posuzovat například z hlediska počtu zhlédnutí na online platformě pro sdílení videí YouTube,² tak rovněž osobní preference.

Zaměříme se na rozbor písní o lásce z 21. století, konkrétně z let 2015 až 2020. Kromě toho je také důležité definovat, co jsou to písně o lásce; V práci k analýze budeme využívat písně, jejichž texty jsou přímo, nebo nepřímo o tématu lásky, a pojednávají o emočním nebo fyzickém blízkém vztahu k jiné osobě.

Uvedené texty písní jsou tak stále jen zlomkem populární vietnamské hudební scény. Výběr písní, i interpretů je ovlivněn i mou počáteční skromnou znalostí vietnamské hudební scény. Mezi vybranými písněmi a interprety tak nalezneme převážně proslulé vietnamské interprety, jejichž písně jsou na vietnamském webu Zing MP3³ zaměřeném na hudbu, zařazeni do kategorie *nhạc trẻ* (hudba pro mládež), nebo se v průběhu své kariéry objevili ve vyšších pozicích v žebříčku hitparád. I to je důvodem, proč v této

¹ Korejský pop, též známý jako k-pop.

² Dostupné z www.youtube.com.

³ Dostupné z <https://mp3.zing.vn/>.

práci budeme analyzovat pouze menší vzorek písní, konkrétně 16, od 13 sólových zpěváků a jednoho uskupení. Abychom však uvedli co největší možný počet písní, v ukázkách si uvedeme pouze jejich úryvky. V analýze budeme brát v potaz pouze texty písní, a zkoumání hudebních videoklipů tak je otevřeno dalším případným výzkumům.

První část práce se zaměřuje na osvětlení základních pojmů. Vysvětluje, co je to populární hudba, jaké definice existují a jakým způsobem s tímto pojmem budeme v této bakalářské práci pracovat. Dále objasňuje konkrétnější pojem, a to „populární hudba ve Vietnamu“. V této části se nebudeme zajímat již o samotnou definici populární hudby, nýbrž spíše o historii populární hudby ve Vietnamu a širší společenský kontext. Popíšeme, jaké vlivy na populární hudbu působily a co jí utvářelo během mnoha let francouzského kolonialismu, ale i za války s Francií a Spojenými státy, či období klidu a míru.

Jedním ze zdrojů pro tuto část práce, v níž se zabýváme definicí populární hudby a populární hudbou ve Vietnamu, byla kniha *Popular music of Vietnam* od etnomuzikologa Dale A. Olsena. V knize podrobně popisuje jak populární hudební scénu ve Vietnamu, tak vietnamské interprety, posluchače, hudební průmysl obecně, ale také roli státu, resp. vládnoucí Komunistické strany Vietnamu v oblasti umění. Dalším důležitým zdrojem pro první část práce byla kapitola z knihy *The Oxford Handbook of Music Censorship*, zaměřující se právě na hudební cenzuru ve Vietnamu. Tuto kapitolu napsal etnomuzikolog Barley Norton, a podrobně v ní popisuje cenzuru ve Vietnamu již od roku 1954 až po příchod internetu v 90. letech a následující vzestup nové hudební rapové scény. Pro poslední podkapitolu z první části práce, „Láska a vztahy ve Vietnamu“ byla stěžejním zdrojem studie doktorky Khuát Thu Hồng, *Study on Sexuality in Vietnam: The Known and Unknown Issues*. V práci detailně popisuje sexualitu a postoj k ní v průběhu vietnamských dějin.

Ve druhé části práce, která nese název „Analýza pojetí lásky v populárních písních z let 2015–2020“ rozebereme již konkrétní populární písně. Tato kapitola je rozdělena do dalších podkapitol zaměřených již na specifické typy lásky, ve kterých si představíme ukázky z písní, které vystihují daný typ lásky, do kterého spadají. Na uvedených výňatcích složených buď ze slok, refrénu případně kombinace obojího, si ukážeme, jakým způsobem je daný typ lásky v textu vyobrazen a jaké prvky se v ukázce dále objevují. Ukázky textů uvedeme jak ve vietnamském originálu, tak v českém překladu. Všechny uvedené překlady jsou mé. Kvůli mé zatím omezené znalosti vietnamského

jazyka jsou spíše stručné a jednoduché, a mnohé z nich byly konzultovány s paní doktorkou Binh Slavickou. Vietnamština je exotický jazyk, proto není vždy možné překládat doslovně, a zachovat tak stejný význam. Aby byly překlady co nejpřesnější, využila jsem i poznámkového aparátu pod čarou, nebo opisu.

Žádný z překladů se nerýmuje, neboť se v této práci budeme snažit zjistit, jak se láska v písních zobrazuje, a tak rýmy v českém překladu nejsou nezbytné. Texty písní, s nimiž pracuji, lze nalézt na populární vietnamské stránce www.nhaccuatui.com, která nabízí poslech a stahování hudby. V případě, že text k písni na stránce není, v poznámce u analýzy dané písni je uvedený další zdroj.

2 Vymezení základních pojmů a společenský kontext

2.1 Populární hudba

Mnoho badatelů se pokouší definovat populární hudbu, avšak stále neexistuje žádná obecně přijímaná definice. Jak je možné, že pojem, kterému všichni rozumíme, zatím nikdo nedokázal definovat tak, aby byl univerzálně platný? Populární hudba je pojem, který lze chápat z mnoha různých úhlů pohledu. Jak trefně řekl hudebník Howard Brown: „*Populární*‘, to je skutečně složité slovo. Všichni ví, co znamená, avšak nikdo ho nedokáže definovat“.⁴ V podobném duchu se vyjádřil i skladatel Robert B. Cantrick: „*Všichni mluví o populární hudbě, ale nikdo neví, co to je.*“⁵ Vtipný a trefný byl také výrok Serge Denisoffa, který řekl, že „*populární hudba je jako jednorožec. Všichni ví, jak by měl vypadat, ale nikdo ho nikdy neviděl.*“⁶ Podle Encyklopedie Britannica je populární hudba „*jakákoli komerčně orientovaná hudba, která je původně určená k tomu, aby byla poslouchána širokým publikem, obvykle v gramotných, technologicky vyspělých společnostech, ve kterých dominuje městská kultura. Na rozdíl od tradiční lidové hudby je populární hudba psána známými jednotlivci, obvykle jsou to profesionálové, a není vyvíjena procesem ústního přenosu.*“⁷

Protože neexistuje žádná ustálená definice, v této práci použijeme vymezení, které ve své knize *Popular music of Vietnam* použil i Dale A. Olsen. Ten pojem populární hudba používá jako pojem, jenž zahrnuje veškeré hudební žánry oblíbené mezi vietnamskou mládeží v určitém období, která je však ovlivňována rozdílnými ideologiemi a skutečnostmi, jako je minulost versus budoucnost, socialismus versus kapitalismus, kulturní tradicionalismus versus globalismus atd., což se aktivně i pasivně odráží na jejich hudební tvorbě.⁸

2.2 Vietnamská populární hudba

Vietnamská populární hudba se dle Olsena dělí na tradiční a moderní. Do kategorie „tradiční populární hudby“ patří například *nhạc cải lương* příp. *hát cải lương*, což jsou

⁴ JONES, Gaynor a Jay RAHN. Definitions of Popular Music: Recycled. *The Journal of Aesthetic Education* [online]. University of Illinois Press, 1977, 11 (4), s. 79 [cit. 2020-04-17].

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

⁷ Popular music. In: Encyclopædia Britannica [online]. The Editors of Encyclopaedia Britannica, 2020 [cit. 2020-07-18]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/art/popular-music>.

⁸ OLSEN, Dale A. *Popular Music of Vietnam: The Politics of Remembering, the Economics of Forgetting*. New York – London: Routledge, 2008, s. 3.

druhy vietnamské opery, které vznikly ve 20. století, a další divadelní žánry jako je *hát ru* nebo *hát hò*. Dále se sem řadí také ukolébavky, pracovní písně, romantické a zamilované písně, *nhạc tiền chiến* neboli předválečné a nacionalistické písně, a nakonec *nhạc đỏ*, doslova rudá hudba, což je ve skutečnosti hudba revoluční.⁹ V této práci se však tradiční populární hudbou nebudeme zabývat a zaměříme se pouze na moderní populární hudbu, kam se řadí například *nhạc trẻ* (doslova hudba pro mládež), *nhạc sến* („šestáková“, nebo laciná hudba¹⁰), *nhạc nhẹ* (doslova lehká hudba), a další žánry původně pocházející ze západu, jako je hip-hop, rap, rock, dále také elektronická hudba, disko, techno, house atd.¹¹

2.3 Hudba a společenské podmínky ve Vietnamu

Vietnam je socialistický stát, kde je zavedena politika jedné strany, a to komunistické. Cenzura, společně se svobodou uměleckého projevu je v dnešní době velmi aktuálním tématem. Týká se především děl, která nějakým způsobem vyjadřují postoj autora k politické situaci, ale cenzurovány bývají i vulgarismy v písních, nebo nahota ve filmech, společně se scénami, jež zobrazují sexuální akt.

Státní cenzura se vztahuje na literaturu, tisk, televizi a rozhlas, internet, ale i na výtvarné umění a hudbu. Veškeré výstavy a umělecká vystoupení potřebují získat povolení od Ministerstva kultury, sportu a turismu (*Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch*), nicméně kvůli korupci a „dezorganizaci“ ministerstva jsou občas zveřejněna i díla, která nějakým způsobem nevyhovují předpisům.¹² Nicméně vážnější porušení, ve formě jasného protikomunistického, nebo protistátního postoje bývá mnohdy trestáno, ať už za použití fyzického zastrašování, pronásledování, nebo uvěznění.¹³ Příkladem toho jsou například zpěváci Minh Trí, známý jako Việt Khang a Trần Vũ Anh Bình, kteří byli v roce 2012 odsouzeni za sdílení písní na internetu, které byly vyhodnoceny jako šíření protistátní

⁹ OLSEN, Dale A. *Popular Music of Vietnam: The Politics of Remembering, the Economics of Forgetting*. New York – London: Routledge, 2008, s. 4–5.

¹⁰ Nhạc sến là gì? *Công an nhân dân* [online]. Vietnam, 16/8/2005 [cit. 2020-07-24]. Dostupné z: <http://cand.com.vn/van-hoa/Nhac-sen-la-gi-8969/>.

Ve Vietnamu neexistuje shoda, co „nhạc sến“ je, ale jedná se spíše o pejorativní označení.

¹¹ OLSEN, Dale A. *Popular Music of Vietnam: The Politics of Remembering, the Economics of Forgetting*. New York – London: Routledge, 2008, s. 5.

¹² LIBBY, Samantha. *The Art of Censorship in Vietnam* [online]. 2011, 65 (1), 209–218 [cit. 2020-07-23], s. 209–214. Dostupné z: www.jstor.org/stable/24388192.

¹³ Censorship in Vietnam. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2020-07-23]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Censorship_in_Vietnam.

propagandy.¹⁴ Velmi výraznou osobností je také bývalá popová hvězda Mai Khôi, kterou však tvorba omezená státní cenzurou přestala naplňovat, a začala být politicky aktivní jak skrze svou hudbu, tak i mimo ni. Rozhodla se kandidovat do Národního shromáždění, nicméně jí to nebylo umožněno, a nedlouho na to jí bylo i zakázáno veřejně vystupovat.¹⁵ Po svém evropském turné byla zadržena a vyslýchána, její alba byla zkonfiskována a v současnosti žije mimo Vietnam.¹⁶

Ačkoliv se cenzura v moderním slova smyslu ve Vietnamu rozvinula s rozvojem moderních sdělovacích prostředků a nakladatelské činnosti za francouzské koloniální nadvlády, informace o cenzuře dotýkající se konkrétně hudby a písní se mi podařilo dohledat až pro období po Ženevské konferenci v letech 1954 až 1975, kdy byla země rozdělena podél 17. rovnoběžky na komunistický sever, tedy Vietnamskou demokratickou republiku, a jižní Vietnamskou republiku, v čele s císařem Bảo Đạiem, a po něm v roce 1955 prezidentem Ngô Đình Diệmem.

Do sjednocení Vietnamu roku 1975 mělo umění v severní Vietnamské demokratické republice sloužit pouze zájmům komunistické strany, a hudba byla považována za „ideologickou zbraň“ (*vũ khí tư tưởng*) určenou k její propagandě. Veškerá hudba, jež nepodporovala socialistické ideály, konkrétně tedy hudba zahraniční, zamilované písně, předválečné písně, atd., byla označena za tzv. *žlutou hudbu* (*nhạc vàng*) a byla zakázána.¹⁷ Umělci k vydání svých děl (ať už hudebních, výtvarných nebo literárních) potřebovali povolení od tehdejšího Ministerstva informací a kultury.¹⁸ V jižní Vietnamské republice byla opatření o něco méně přísná. Ačkoliv oficiálně bylo také nutné získat povolení od Úřadu pro koordinaci umění, jenž spadal pod jihovietnamské Ministerstvo informací (*Bộ Thông Tin*), ve skutečnosti bylo vše mnohem méně kontrolováno, a tak se do oběhu

¹⁴ Vietnamese singers jailed for 'spreading propaganda'. In: *CBC* [online]. Toronto, Canada, Oct 31, 2012 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.cbc.ca/news/entertainment/vietnamese-singers-jailed-for-spreading-propaganda-1.1151179>.

¹⁵ WHY VIETNAM SILENCED A POP STAR | MAI KHOI | 2018 OFF in NY. In: YouTube [online]. 9.10.2018 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://youtu.be/nLARonVva7s>. Kanál uživatele Oslo Freedom Forum.

¹⁶ Mai Khoi, Vietnam activist singer, detained after Europe tour. *BBC: News* [online]. British Broadcasting Corporation, 27 March 2018 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-43553028>.

¹⁷ NORTON, Barley. Music and Censorship in Vietnam since 1954. In HALL, Patricia, ed. *The Oxford Handbook of Music Censorship*. New York: Oxford University Press, 2017, s. 307–308.

¹⁸ Dnešní Ministerstvo informací a komunikací (Bộ Thông Tin và Truyền Thông) vzniklo až v roce 2007, proto se v některých zdrojích můžeme setkat i s pojmem Ministerstvo Informací a Kultury (Bộ Văn Hóa-Thông Tin), které však v dnešní době již neexistuje.

dostalo mnoho písní i zpěvníků, které povolení neobdržely. Na rozdíl od severu byly také podporovány anti-komunistické písně.¹⁹

Situace po roce 1975, kdy padl jihovietnamský režim a země se sloučila, eskalovala ve zpřísnění cenzury. Tzv. *žlutá hudba* byla zakázána a vláda měla v plánu zlikvidovat veškerou hudbu, která původně vznikala na území jižního Vietnamu, protože byla považována za dědictví imperialistické nadvlády Spojených států. Populární hudba tedy nebyla vnímána jako kulturní reakce na modernitu, nýbrž jako nebezpečný odkaz na snahu vojensky ovládnout Vietnam. Byla spojená s americkou neo-koloniální kulturou, a považována za součást plánu, jehož cílem bylo potlačit revolučního ducha Vietnamců a jejich uvědomění o útlaku.²⁰ Tato „neo-koloniální“ hudba a hudební nahrávky nebo zpěvníky byly zabavovány, shromažďovány a hromadně ničeny, v rámci „kampaně za odstranění kulturních pozůstatků bývalého režimu“ (*chiến dịch bài trừ những di tích văn hoá của chế độ cũ*), a stát převzal kontrolu nad hudebním vysíláním, počínaje rádiovými stanicemi, konče veřejnými prostory, jako jsou kavárny, restaurace, kluby, atd. Živá vystoupení byla také zakázána.²¹ Jihovietnamští hudebníci, kteří neuprchli ze země, byli často přemísťováni do převýchovných táborů.²² Jedním z těchto zpěváků byl i Trịnh Công Sơn, který ačkoliv měl možnost ze země odjet, rozhodl se zůstat. Je považován za jednoho z nejplodnějších a nejslavnějších vietnamských autorů a kromě písní o lásce se také věnoval tematice války. Do převýchovného tábora byl poslán na čtyři roky především kvůli politickému aktivismu, který se v písních odrážel, nicméně v převýchovném táboře nakonec strávil deset let.²³

Ačkoliv reformy *Đổi Mới* od roku 1986 slibovaly posun k větší tvůrčí svobodě, ukázalo se, že i tato svoboda měla své meze. Příkladem může být zpěvák, spisovatel a zakladatel rockové skupiny *Đen Trắng* (Černobílá), Trần Tiển. Roku 1987 byl nakrátko zatčen a bylo mu zakázáno vystupovat již po jeho druhém koncertu za „podněcování nepokojů“, ačkoliv jeho písně měly převážně vlasteneckou tematiku. Nicméně vláda si jeho písně, ve

¹⁹ NORTON, Barley. Music and Censorship in Vietnam since 1954. In HALL, Patricia, ed. The Oxford Handbook of Music Censorship. New York: Oxford University Press, 2017, s. 311.

²⁰ TAYLOR, Phillip. Music as "neocolonial poison" in postwar Southern Vietnam. *Crossroads: An Interdisciplinary Journal of Southeast Asian Studies* [online]. 2000, 14 (1), 99–131 [cit. 2020-07-24]. s. 100. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/40860754>.

²¹ Ibid., s. 104.

²² NORTON, Barley. Music and Censorship in Vietnam since 1954. In HALL, Patricia, ed. The Oxford Handbook of Music Censorship. New York: Oxford University Press, 2017, s. 314–315.

²³ OLSEN, Dale A. Popular Music of Vietnam: The Politics of Remembering, the Economics of Forgetting. New York - London: Routledge, 2008, s. 134.

kterých zpíval také o deziluzi lidí po válce a o jejich ekonomické situaci, vyložila jako kritiku. Trần Tiénova tvorba publikum silně oslovovala a dle jeho vlastních slov atmosféra na koncertech připomínala demonstraci.²⁴ Po této události bylo zjevné, že stále existují hranice, které nelze překročit bez trestu, nehledě na slibovanou „tvůrčí svobodu.“ V následujících letech, se vláda začala soustředit i na tzv. „společenská zla“ (*tê nạn xã hội*), kam spadala závislost na alkoholu, zneužívání drog, prostituce, zločinnost, atd., která převážně u mládeže údajně způsobovala upadající morální standarty, a na konci roku 1995 vznikla kampaň bojující proti nim.²⁵ Terčem této kampaně se staly ve Vietnamu oblíbené karaoke bary, kde často bujela prostituce a obchod s drogami. Také se zpřísnily kontroly textů populárních písní, které mohly podkopávat vietnamské morální hodnoty. Podle autora článku „Reakční hudba“ (*Âm nhạc phản động*), Cừ Long Gianga, pro noviny *Văn Hoá Nghệ Thuật (Kultura a umění)* a jejich série věnované jihovietnamské hudbě, měla hudba podíl na šíření prostituce, pornografie a minisukní, jakožto úmyslné spiknutí, které mělo odvrátit pozornost lidu od útlaku, a neutralizovat jejich morální způsobilost. Cừ Long Giang také napsal, že komercializace hudby pod americkým vlivem, společně s „honbou za ziskem“ vedlo k vulgarizaci textů, k monotónnosti hudebního rytmu, a tematické zaměření hudby na materiální a sexuální potěšení.²⁶

Státní kontrola hudební produkce neustala ani ve 21. století. V roce 2001 se kupříkladu vyskytl problém u hudebního alba *Nhật Thực (Zatmění)* od umělkyně Trần Thu Hà, jejíž strýcem je výše zmíněný Trần Tién. Některé části textů byly označeny za vulgární a nevyhovující vietnamským kulturním hodnotám. Vybrané části písně byly vyznačeny a následně musely být přepsány, aby album vůbec mohlo být vydáno.²⁷

S globalizací a příchodem internetu v 90. letech se Vietnamcům usnadnil přístup ke světové populární hudbě. Ačkoliv dle Světového indexu svobody tisku Vietnam zastává

24 OLSEN, Dale A. *Popular Music of Vietnam: The Politics of Remembering, the Economics of Forgetting*. New York - London: Routledge, 2008, s. 316–317.

25 OLSEN, Dale A. *Popular Music of Vietnam: The Politics of Remembering, the Economics of Forgetting*. New York - London: Routledge, 2008, s. 316–317.

26 TAYLOR, Phillip. Music as "neocolonial poison" in postwar Southern Vietnam. *Crossroads: An Interdisciplinary Journal of Southeast Asian Studies* [online]. 2000, 14 (1), 99-131 [cit. 2020-07-24]. S. 117, 122. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/40860754>.

27 OLSEN, Dale A. *Popular Music of Vietnam: The Politics of Remembering, the Economics of Forgetting*. New York - London: Routledge, 2008, s. 319–320.

176. místo ze 180 (za ním už je jen Čína, Eritrea, severní Korea a Turkmenistán),²⁸ ani přísná vietnamská cenzura nedokázala zabránit vzniku a šíření hudby, která je dle jejich oficiálních měřítek nepřístojná (např. obsahuje vulgarismy). Protože se internetová cenzura orientuje převážně na politický a náboženský obsah, na internetu mohla vzniknout zcela nová hudební scéna, a tou je scéna rapová. První vietnamská rapová píseň „*Vietnamese Gangs*“ však vznikla na území Spojených států amerických, kde už tehdy existovala velká vietnamská komunita, v roce 1997. Jejimi autory byli Khanh Nhò, který rapoval ve vietnamštině, a Thai Viet G, který rapoval v angličtině. Několik let na to, v roce 2002 vznikl první rapový kolektiv i na severu Vietnamu, a v roce 2006 na jihu Vietnamu.²⁹ V dnešní době je rapová scéna ve Vietnamu velmi obsáhlá.

Vietnamský rap se ve Vietnamu dle Nortona rozlišuje i dle pojmenování „*underground*“ a „*overground*“. V tomto případě se nejedná pouze o určení minoritního hudebního směru, nýbrž určuje, zda se jedná o komerční, nebo autentický, „ryzí“ rap. Označení underground se vztahuje na rapové písně, které by za jiných okolností byly státem označeny jako vulgární (*bản*), avšak na internetu všemožným zákazům unikají. Existují i výjimky u rapových písní i interpretů, kterým se podařilo kupříkladu díky spolupráci s jinými slavnými zpěváky a vhodnému obsahu písně (o lásce apod.) stát se tzv. „overgroundovými“ a tedy se dostat i do masmédií, jejichž obsah podléhá přísné kontrole.³⁰ V masmédiích mohou vystupovat pouze ti interpreti, kteří mají povolení od Ministerstva informací účinkovat v daném představení.³¹

V dnešní době se pod označením underground, v tomto případě je myšlen minoritní hudební směr, objevuje kromě rapu také hudební žánr indie, ale také elektronická hudba jako je house, techno, atd., na které se zaměřují i menší kluby jak v Hanoji, tak v Ho Či Minově městě.³²

²⁸The World Press Freedom Index z roku 2019 dostupný z: https://rsf.org/en/ranking_table?sort=desc&order=Ranking.

²⁹ NORTON, Barley. Music and Censorship in Vietnam since 1954. In HALL, Patricia, ed. The Oxford Handbook of Music Censorship. New York: Oxford University Press, 2017, s. 321–322.

³⁰ Ibid.

³¹ OLSEN, Dale A. Popular Music of Vietnam: The Politics of Remembering, the Economics of Forgetting. New York – London: Routledge, 2008, s. 22.

³² PRAGASM, Sivaraj. Underground music in Vietnam part 1: Techno. *City Pass Guide* [online]. [cit. 2020-08-05]. Dostupné z: <https://www.citypassguide.com/blog/underground-music-in-vietnam-part-1-techno>.

Bao Yen. Vietnamese underground: An incomplete list of independent music artists. *VnExpress international: The most read Vietnamese newspaper* [online]. 1997, February 4, 2018 [cit. 2020-08-05].

2.4 Láska, vztahy a sexualita ve Vietnamu

Abychom mohli analyzovat vietnamské populární písně s tematikou lásky, je nutné vysvětlit si, jak je na lásku, manželství ale i na roli genderu a sexualitu pohlíženo ve Vietnamu, a to i v historické perspektivě.

Dle tradičních vietnamských představ ženy byly hierarchicky podřízené mužům. Toto hierarchické postavení bylo výsledkem dlouhodobého vlivu konfucianismu. Ženy měly být obětující, skromné, pracovité, cudné, a absolutně poddané svému muži. V podstatě po celý život měly být podřízené mužům.³³ Podle konfuciánské doktríny, tzv. „trojího podřízení“ (*tam tông*), byla žena v průběhu svého života nejprve podřízena otci, následně svému manželovi, a v případě ovdovění byla podřízena svému synovi. A protože tradiční vietnamská rodina byla patrilineární, dívky se běžně po svatbě stěhovaly do manželovy rodiny, kde pospolu žilo několik generací. Dívky proto bývaly vychovávány tak, aby splňovaly tzv. „čtyři ctnosti“ (*tứ đức*), v nichž se kladl důraz na práci a domácnost (*công*), na krásu (*dung*), mluvu (*ngôn*) a na morálku (*hạnh*). V praxi to znamenalo, že žena měla mít vytríbenou mluvu, se starat o svůj zevnějšek, pečovat o domácnost a rodinu, a být spravedlivá, čestná. „Správná“ žena, nejen z hlediska morálky, důstojnosti, ale také co se reputace jí, a celé její rodiny týče, měla být také pannou, dokud se neprovdala. Důkazem toho je i vietnamské přísloví „*chữ trinh đáng giá vàng*“ (cudnost/panenství má cenu zlata). Zatímco ženy, které nezůstaly „počestné“, „ctnostné“ a věrné, byly často silně kritizovány, ne-li trestány, mužům byla polygamie a cizoložství tolerována.³⁴ Manželství a svatba souvisela s mnoha zákony a rituály, které se přímo týkají i sexuality. V zákoníku Hồng Đức dynastie Lê, přeloženém do angličtiny pod názvem „*The Lê Code*“ jsou popsány zákony z 15. století týkající se manželského svazku. Dočteme se v nich například, že společná kohabítace muže a ženy, včetně sexuálního vztahu před svatbou, byla přísně zakázána. Za porušení musel muž rodině ženy zaplatit odškodné, a žena byla

Dostupné z: <https://e.vnexpress.net/news/life/vietnamese-underground-an-incomplete-list-of-independent-music-artists-3702309.html>.

Underground Music In Vietnam's Capital City Of Hanoi. In: Youtube [online]. 18. 4. 2018 [cit. 2020-08-05]. Dostupné z: <https://youtu.be/yWNvSfYbXK0>. Kanál uživatele Vietcetera Media.

³³ JAMIESON, Neil L. *Understanding Vietnam*. London, England: University of California Press, 1995. s.18–27.

³⁴ NGUYỄN, Phường An. Relationships Based on Love and Relationships Based on Needs: Emerging Trends in Youth Sex Culture in Contemporary Urban Vietnam. *Modern Asian Studies* [online]. Cambridge University Press, 2007, 41 (2), 287–313 [cit. 2020-07-24]. S. 294–295. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/4132353>.

zmrskána padesáti ranami lehkou holí.³⁵ Důležité je také podotknout, že sňatky bývaly domlouvány rodiči dopředu, a snoubenci se mnohdy brali již ve velmi nízkém věku. Po smrti manžela, se ženy již neměly znovu vdávat. Pro svobodnou romantickou lásku, jak ji dnes známe, dříve tedy nezbýval prostor. Rodina plnila především funkci biologicko-reprodukční, ekonomickou a výchovně-socializační. Emocionální funkce také hrála roli, nicméně většinou spíše ve vztahu rodičů a dětí.

Samotný koncept romantické lásky se do Vietnamu dostal až společně s francouzskou kulturou v rámci celkové modernizace vietnamské společnosti. Ve 30. letech 20. století začali někteří moderně smýšlející intelektuálové ve svých literárních dílech kritizovat tradiční sjednaná manželství, a prosazovali právo jedince na svobodnou romantickou lásku. Tato díla sice rozproudila celospolečenskou debatu a v některých zámožnějších městských domácnostech bylo potomkům povoleno svobodně si vybrat partnera, nicméně fenomén předem sjednaných manželství se nadále hojně vyskytoval.³⁶

Obrat nastal po druhé světové válce v roce 1945 a po vítězství u Điện Biên Phủ v roce 1954, kdy skončilo období Francouzské nadvlády nad Vietnamem, a započalo období výstavby národa, ale i hnutí odporu proti Spojeným státům. Další směr, který v tomto období vznikl, bylo hnutí proti starým konceptům jako předem sjednaná manželství, genderové rozdíly, nebo absolutní moc „hlavy rodiny“. Toto se odrazilo i v ústavě z roku 1946, která zohledňovala rovnost mužů a žen, a především v zákoně z roku 1959, který pojednával o instituci manželství, rodině, a ovlivnil tak i sexuální vztahy. Tento zákon reformoval tzv. patriarchální zvyky, jako například svatby nezletilých,³⁷ předem smluvená manželství, ale i postavení žen a dětí. Po dosažení legálního věku bylo zákonné si svobodně vybrat partnera, a vdovám bylo povoleno se znovu provdat. Ženy byly prohlášeny za rovnocenné mužům.³⁸ V tomto období se také kladl důraz na revoluční hrdinství, obětování osobních pocitů pro kolektivní dobro a na přispívání k budování a obraně národa, zatímco témata jako individualismus, romantická láska, sentimentalita,

³⁵ *The Le Code*. Vols. 1 and 2. Translated and annotated by Nguyễn Ngọc Huy and Tạ Văn Tài. Athens: Ohio University Press, 1987. In: WHITMORE, John K., DUTTON, George E. a Jayne S. WERNER, ed. *Sources of Vietnamese Tradition*. New York: Columbia University Press, 2012, s 134–135.

³⁶ Thu Hong Khuat. *Study on Sexuality in Vietnam: The Known and Unknown Issues* [online]. Hanoi: The Population Council, 1998 [cit. 2020-07-19]. S. 17. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/309488215_Study_on_Sexuality_in_Vietnam_The_Known_and_Unknown_Issues.

³⁷ Dívky se podle nového zákony směly vdávat od 18 let a chlapci od 20 let.

³⁸ WHITMORE, John K., DUTTON, George E. a Jayne S. WERNER, ed. *Sources of Vietnamese Tradition*. New York: Columbia University Press, 2012, s. 536–537.

nebo literatura se zamilovanou tematikou naopak nebyla podporována, stejně tak jako bylo nevhodné vyjadřování citů a náklonnosti ve společnosti. Mimomanželské sexuální vztahy byly stále silně odsuzovány, a mládeži se tak ve snaze ubránit je před tímto hříchem nedostávalo žádného sexuálního vzdělání. Dívky proto mnohdy až do manželské noci nevěděly, co sex je. Chlapci o této tematice byli obvykle informováni o něco lépe, protože o ní spolu mluvili.³⁹

Devadesátá léta jsou mnohými lidmi považována za období, kdy začala probíhat sexuální revoluce. Díky enormním změnám v ekonomickém sektoru, proběhly i hojné sociální změny. O tématu sexuality se začalo více mluvit i v tisku, a mladší generace byla v tomto směru mnohem vzdělanější, než generace předchozí. Pohled na sex se změnil, a byl vnímán jako běžná a důležitá součást zdravého vztahu. Změnil se i pohled na dříve velmi odsuzované cizoložství, které začalo být považované za přijatelné a pochopitelné v případech, že vzešlo z nešťastného vztahu.⁴⁰

V dnešní době je „sexuální kultura“ ovlivňována především díky snadnému přístupu ať už k erotické literatuře, nebo pornografii, skrze internet, nicméně starší generace (rodiče, prarodiče) se k tématu sexuality, zejména k sexuálním aktivitám neprovdaných dívek, staví rezervovaně.⁴¹ Společně se změnami ve vnímání sexuality se mění i vietnamská městská rodina. V dnešní době, je kromě tzv. nukleární rodiny, kdy se nevěsta nestěhuje do ženichovy rodiny, ale manželé bydlí samostatně jako menší rodinná jednotka, také běžným jevem tzv. „nesezdané soužití“ či kohabitace, kdy spolu pár žije „na hromádce“, aniž by se vzal.⁴²

Ačkoliv se vnímání těchto oblastí postupem času měnilo, a to jak v ústavě, tak ve společnosti, a jejich prezentace v populární kultuře také podlehla mírným změnám, tradiční hodnoty přetrvávají, a jejich dědictví je ve společnosti patrné dodnes.

³⁹ Thu Hong Khuat. *Study on Sexuality in Vietnam: The Known and Unknown Issues* [online]. Hanoi: The Population Council, 1998 [cit. 2020-07-19]. S. 17–24.

⁴⁰ Ibid. S. 28–32.

⁴¹ NGUYỄN, Phương An. Relationships Based on Love and Relationships Based on Needs: Emerging Trends in Youth Sex Culture in Contemporary Urban Vietnam. *Modern Asian Studies* [online]. Cambridge University Press, 2007, 41 (2), 287–313 [cit. 2020-07-24]. S. 294–303

⁴² Ibid.

3 Analýza pojetí lásky v populárních písních z let 2015–2020

V této kapitole budeme analyzovat části textů vietnamských populárních písní o lásce. Na základě analýzy textů písní jsem lásku rozdělila na specifické typy, na šťastnou, nešťastnou, posedlou, a lásku k matce, ke kterým jsou písně v práci přiřazeny. Na nich se pokusíme zjistit, jakým způsobem, a jak často se jaký typ lásky v písních objevuje, a také jaké prvky ho provází. U všech písní si uvedeme i počet zhlédnutí na internetovém serveru pro sdílení videosouboru YouTube, které byly platné k červenci 2020. Všechny písně také mají společný rys, a to že jsou psané v ich-formě.

3.1 Láska šťastná

Pojem šťastná láska v této práci chápu a používám jako citový vztah jedince ke druhé osobě, který nebyl narušen žádnou nepříznivou situací. Může se jednat buď o opětovaný cit dvou jedinců, kteří zatím nejsou ve vztahu, ale i o jedince, kteří již tvoří pár. V písních se objevují obě tyto varianty, ale v mnohých případech situace není detailně popsána, a posluchač si ji musí společně s kontextem domyslet sám.

Píseň *Hơn cả yêu (Víc, než láska)* byla zveřejněna na internetovém serveru pro sdílení videosouborů YouTube na počátku roku 2020 získala přes 73 miliónů zhlédnutí. Autorem písně, kterou nazpíval Đúc Phúc je hudebník Khắc Hưng. Text písně obsahuje dvě sloky, opakující se refrén a tzv. *bridge* (v češtině nazýván střední díl či most), který představuje přechod mezi jednotlivými slokami a refrémem. V níže uvedené ukázce je zmiňovaný most o čtyřech verších a refrén písně se šesti verši.

<i>„Tình yêu trong anh vẫn luôn thắm lặng Nhưng không có nghĩa không rộng lớn Chỉ là anh đôi khi khó nói nên lời Mong em hãy cảm nhận thôi</i>	<i>„Má láska je byla vždy nevyřčená, Ale to neznamená, že není velká. Je to pouze tím, že se mi o ní těžko mluví, Ale doufám, že ji cítíš.</i>
--	--

<i>Cao hơn cả núi, dài hơn cả sông Rộng hơn cả đất, xanh hơn cả trời Anh yêu em, anh yêu em nhiều thế thôi! Vượt qua ngọn gió, vượt qua đại dương Vượt qua cả những áng mây thiên đường</i>	<i>Vyšší než hory, delší než řeky Širší než zem, modřejší než nebesa Miluji tě, miluji tě hrozně moc! Překonávajíc poryvy větru, překonávajíc oceán</i>
---	---

Dẫu có nói bao điều, cảm giác trong anh *Překonávajíc rajská oblaka*
*bây giờ có lẽ Hon Cả Yêu*⁴³ *Nehledě na to, kolik toho vyjmenuji, pocity*
vně mně jsou zřejmě víc než láska.“

Mluvčím v písni je sám zpěvák. V mostu písně popisuje své těžkosti se sdělováním citů ke druhé osobě. Dále promlouvá ke své dívce, a skrze píseň popisuje své city, které k ní chová. Ty přirovnává k přírodním prvkům, jako jsou hory, řeka, země, nebesa, apod., ke kterým autor přisuzuje pozitivní vlastnosti, avšak žádný z těchto prvků není tak velký, jako láska, kterou k dívce cítí. Název písně napovídá, že jeho pocity jsou dokonce víc, než sama láska. V refrénu se také objevuje verš popisující překonávání překážek, jako je vítr a oceán. Ten může odkazovat na samotnou lásku, která překoná překážky a svou cestu si najde, ale také na zpěváka. V takovém případě by se zde odrážela i stereotypní mužská role, v níž je muž aktivní a dobývající. Píseň jsem zařadila do kategorie šťastné lásky, protože autor popisuje čistou lásku a city, a ačkoliv z textu není jisté, zda jsou tyto city opěťované, nic však nenasvědčuje tomu, že by nebyly.

Druhá ukázka je z duetu *Có em chờ* (*Ano, počkám*), od zpěvačky Min a rapera Mr. A, který napsal hudebník Kai Đình. Byla zveřejněna v roce 2017 a získala přes 86 miliónů zhlédnutí. Sloky písně popisují vždy pocity mluvčího. Píseň obsahuje jednu zpívanou sloku, dvě rapované sloky, kterých se ujal Mr. A, a refrén. V níže uvedené ukázce budeme analyzovat jak refrén, tak rapovanou část.

Min:	Min:
<i>„Tình yêu là những ánh sáng lấp lánh</i>	<i>„Láska, to jsou jiskřivá světla,</i>
<i>Đèn vàng thắp lên bên ô cửa nhỏ</i>	<i>Žlutá světla, jenž osvětlují malé okénko.</i>
<i>Tình yêu là những giọt êm từng đêm</i>	<i>Láska, to jsou sametové noci,</i>
<i>Mình cùng ăn tối và nghe mưa rơi.</i>	<i>Kdy společně večeříme a posloucháme</i>
<i>Biết sẽ có những lúc trái tim đau đôn khôn</i>	<i>padat déšť.</i>
<i>nguôi</i>	<i>Vím, že nastanou chvíle, kdy srdce bude</i>
<i>Vẫn yêu và yêu và yêu thế thôi.</i> “	<i>neutěšitelně bolet,</i>

⁴³ Úryvek z písně *Hon Cả Yêu* (*Víc než láska*) – Đức Phúc.

Přesto miluji a miluji a pouze miluji.“

Mr. A:

*„Yoo, có định mệnh nào bao nhiêu lâu anh
đã ao ước*

*Có vẫn thơ nào bao nhiêu đêm anh đi tìm
hoài*

Và nếu khoảng cách là một nghìn bước

Thì em chỉ cần bước một bước

*Anh sẽ bước chín trăm chín mươi chín
bước còn lại.*

Bước về phía em

Nơi mà em thấy nắng mai

Nơi con tìm anh biết yên bình

Và mong thế thôi.“⁴⁴

Mr. A:

*„Yoo, dlouho jsem snil o tom, že existuje
nějaký osud,*

*Že existuje rým, který jsem mnoho nocí
nepřetržitě hledal,*

A pokud jsme vzdáleni na tisíc kroků,

Ty musíš udělat jen jeden,

*A já ujdou zbývajících devět set devadesát
devět.*

Kroků k tobě,

Na místo, kde vidíš ranní paprsky,

Na místo, kde je mé srdce klidné,

A nic víc si nepřeji.“

Refrén zpívaný zpěvačkou Min, popisuje co pro ni znamená láska. Srovnává ji s jiskřivými světly, která mohou v posluchači evokovat příjemné pocity štěstí, stejně tak jako světla osvětlující malé okénko v druhém verši. Malé okénko zde kromě standardního okna také může symbolizovat okénko do společného života či domácnosti. Dále v písni lásku srovnává se sametovou nocí, která v posluchači může vyvolávat různé pocity, jako např. komfort, klid, atd. Poslední tři verše refrénu líčí společné chvíle s milovanou osobou, v nichž spolu večeří. Dále je v refrénu popsána uvědomělost společně se smířeností s faktem, že s láskou občas přichází i bolest a zlomené srdce. Nicméně bolest v budoucnosti pro zpěvačku v přítomnosti není žádnou překážkou. Mr. A v rapované sloce popisuje své tužby o existenci osudu a správného rýmu. Dále mluví ke své dívce. Je ochotný přejít veškerou vzdálenost, co je mezi nimi, zatímco dívka nemusí udělat více, než jeden krok. To zde opět zachycuje stereotypní mužskou roli, v níž muž aktivně překonává překážky. Místo, kde je dívka, také popisuje jako to, kde je jeho srdce konečně

⁴⁴ Úryvek z písni *Có em chờ (Ano, počkám)* – Min, Mr. A.

klidné, nic ho netrápí, a zároveň je to místo, kde dívka vidá sluneční paprsky, které zde mohou evokovat hřejivé pocity štěstí.

Další píseň, jejíž text vyjadřuje šťastnou lásku je duet *Anh đánh rơi người yêu này* (*Tuto lásku jsi ztratil*). Tato píseň byla složena hudebníkem, skladatelem a zpěvákem Andiez k filmu *Thật tuyệt vời khi ở bên em* (*Být s tebou je skvělé*)⁴⁵. Společně se zpěvákem Andiez ji zazpívala zpěvačka Amee. Vydána byla v roce 2019 a má přes 21 miliónů zhlédnutí. První 4 verše sloky zpívá zpěvačka Amee, druhou polovinu sloky zpívá Andiez. Refrén je rozdělený po dvou verších, ve kterých se při zpěvu střídají, a začíná zpěvačka Amee.

Amee:

*„Đêm dài thêm
Vời những nhớ nhung ban chiều
Khi người chợt ghé đến
Khiến em mơ mộng
Anh gì ơi anh đánh rơi người yêu này
Chẳng biết có gặp lại anh không này?“*

Amee:

*„Noc se prodlužuje
S večerními sametovými vzpomínkami.
Když v tom jsi náhle přišel,
A způsobil že sním i ve dne.
Tuto lásku jsi ztratil.
Nevím, zda tě ještě potkám?“*

Andiez:

*„Và cứ thế ta vội vàng ngang qua
Đường phố thành thang như thế
Sao em lại chọn trái tim
Này để từng bước lưu lạc vào nơi tim anh
Chẳng biết có gặp lại nhau nữa không?“*

Andiez:

*„A tak jsme kolem sebe ve spěchu prošli,
Na tak široké ulici.
Proč sis vybrala toto srdce,
Abys do něj krok po kroku vstoupila?
Nevím zda se ještě potkáme?“*

...

Amee:

*„Từng bước nhẹ nhàng mình đến với nhau
Chẳng thấy xa lạ nào giữa chúng ta“*

...

Amee:

*„Krok po kroku spolu zlehka jdeme,
A není mezi námi nic divného,“*

Andiez:

„Vì giây phút mình tình cờ thấy nhau

Andiez:

*„Protože v moment, kdy se na sebe
náhodně podíváme,*

⁴⁵ Režie: Luk Van, Vietnam 2019, romantický film.

*Tiếng con tim vang lên!*⁴⁶

Hlas srdce zní!“

Ve výše uvedené ukázce je sloka a druhá polovina refrénu. V písni zpěváci popisují své náhodné setkání, při němž se do sebe zamilovali na první pohled. Ačkoliv se jedná o pěvecký duet, v písni se neobjevuje dialog. Každá sloka popisuje vnitřní myšlenkové pochody aktuálního „mluvčího“. Název písně, stejně tak jako fráze použitá v textu zpívaném Amee, „*anh đánh roi người yêu này*“, může posluchače zmást. Bez znalosti filmu lze jen těžko určit, zda je myšlen chlapec, kterého právě potkala, nebo zda je tato věta určená jejímu bývalému milému, nicméně zpívá, že kvůli chlapci, kterého potkala, sní i ve dne. Než došlo k osudovému setkání, Amee také zpívá o večerních sametových vzpomínkách, které mohly být orientované právě na jejího bývalého milého, než z nich byla vytržena díky onomu střetnutí. Ve druhé polovině první sloky zpívané zpěvákem Andiez, která popisuje chlapcovy vnitřní pochody, se táže proč se zamiloval právě do této dívky.

Noi này có anh (Jsem tu pro tebe) je píseň z roku 2017 od zpěváka Son Tùng M-TP, která překročila 248 miliónů zhlédnutí. Píseň si složil zpěvák sám. Obsahuje první sloku po dvou čtyřverších, refrén a druhou rapovanou sloku. Stejně jako ostatní písně v této práci je psána v první osobě a zpěvák v písni promlouvá ke své dívce. V níže uvedené ukázce je první sloka a část refrénu.

<i>„Em là ai từ đâu bước đến nơi đây dịu dàng chân phương</i>	<i>„Kdo jsi, odkud jsi přišla, ty která jsi jemná a upřímná,</i>
<i>Em là ai tựa như ánh nắng ban mai ngọt ngào trong sương</i>	<i>Kdo jsi, ty co se podobáš vlídným ranním slunečním paprskům v mlze.</i>
<i>Ngắm em thật lâu con tim anh yếu mềm thêm.</i>	<i>Když se na tebe zadívám, mé srdce churaví.</i>
<i>Bao ngày qua bình minh đánh thức xua tan bộn bề nơi anh</i>	<i>Od oné chvíle jsem zamilovaný a každou vteřinou jsem zamilovanějším.</i>

⁴⁶ Úryvek z písně *Anh đánh roi người yêu này* (Tuto lásku jsi ztratil) – Amee, Andiez. Text k písni dostupný z <https://lyricvn.com/loi-bai-hat-anh-danh-roi-nguoi-yeu-nay-that-tuyet-voi-khi-o-ben-em-ost-beat-andiez-amee/>.

<i>Bao ngày qua niêm thương nỗi nhớ bay</i>	<i>Od té doby, co jsi přišla, úsvit rozpustil má</i>
<i>theo bầu trời trong xanh</i>	<i>trápení</i>
<i>Liếc đôi hàng mi mong manh anh thân thờ</i>	<i>Tolik lítosti a stesků odletělo k modrým</i>
<i>Muốn hôn nhẹ mái tóc bờ môi em, anh mơ.</i>	<i>nebesům.</i>
	<i>S pohledem na tvé řasy omámen,</i>
<i>Cầm tay anh, dựa vai anh</i>	<i>Sním o tom, jak bych rád něžně políbit tvé</i>
<i>Kề bên anh nơi này có anh</i>	<i>vlasy, tvé rty.</i>
<i>Gió mang câu tình ca</i>	
<i>Ngàn ánh sao vụt qua nhẹ ôm lấy em</i> ⁴⁷	<i>Drž mě za ruku, opři se o mé rameno,</i>
	<i>Bud' při mně, jsem tu pro tebe.</i>
	<i>Vítr nese zamilované verše,</i>
	<i>Tisíce hvězd se kolem třpytí.</i> “

Hned na začátku první sloky se autor táže dívky kdo je, a odkud přišla, čímž posluchači naznačuje, že ona dívka je pro zpěváka něčím neuvěřitelným, úžasným. Zároveň poukazuje na její vlastnosti jemné a upřímné dívky, které se zde shodují s tradiční představou o ideální ženě. Dále se v písni objevuje metaforické přirovnání dívky s hřejivými ranními slunečními paprsky, které prosvítají studenou, vlhkou mlhou. Mlhu lze vnímat, jako cokoliv negativního, co ona dívka rozptýlí pouhou svou přítomností, stejně tak, jako v druhém čtyřverší první sloky, kde je popsáno, jak úsvit rozpustil zpěvákovu trápení, od chvíle, kdy dívka vstoupila do jeho života. Přírodní prvky a jevy, jako jsou nebesa, úsvit, vítr mají v písni roli hybatelů událostí (viz úsvit rozpustil trápení, vítr nese zamilované verše), ale jsou i jejich příjemci (viz lítost a stesk odletěl k nebesům), zároveň zastávají pozitivní roli, přináší to dobré a odnáší špatné. Ačkoliv se v písni také objevuje verš o touze dívce něžně políbit její vlasy a rty, nezachycuje však další aspekty fyzické lásky, což zde může být dokladem trvající konzervativnosti oficiálních struktur.

Duet *So close (Tak blízko)* zpívaný zpěvačkou Phương Ly a zpěvákem a rapperem Binzem byl nahrán na YouTube v roce 2019, a získala téměř 15 miliónů zhlédnutí. Text k písni složil Binz společně s hudebníkem Charlesem Huynhem.

⁴⁷ Úryvek z písni *Nơi này có anh (Jsem tu pro tebe)* – Sơn Tùng M-TP.

<p>Binz: <i>„Chỉ là tóc em bay nhẹ nhịp tim anh tăng nhanh anh thấy không được rồi Không phải nói dài dòng em là love song anh chỉ muốn thuộc lời eh sky sky Hello khi em đi đâu anh đón em một đoạn Lock target như là sniper, click clack, bang bang, yeah.“</i></p> <p>...</p> <p>Phuong Ly: <i>„Cuộc đời này từ khi có anh Con tim em chẳng còn lắm những nghĩ suy Cuộc đời này từ khi có anh Mang cho em từng ngày tháng rất trong lành Trao môi hôn nồng nàn, dưới ánh nắng hồng Cho em thêm niềm tin vào cuộc sống diệu kỳ Cuộc đời này từ khi có anh Em chẳng lo chi, vì đã có anh rồi“⁴⁸</i></p>	<p>Binz: <i>„Stačí, aby tvé vlasy lehce vlály a rytmus mého srdce se zrychluje, nic nevidím. Nemusím zdlouhavě říkat, že ty jsi love song, jehož slova si chci pamatovat, eh sky sky. Hello když někam půjdeš, kousek tě doprovodím. Lock target jako sniper, click click, bang bang, yeah.“</i></p> <p>...</p> <p>Phuong Ly: <i>„Od té doby, co tě mám, Mé srdce již tolik nehloubá. Od té doby, co tě mám, Prožívám velmi dobré časy. Tvé vášnivé polibky pod rudou září Mi dodávají více důvěry do mého podivuhodného života. Od té doby, co tě mám, Se už nemusím o nic strachovat, protože mám tebe.“</i></p>
--	---

Ve výše uvedené ukázce je první polovina sloky, kterou zpívá Binz. Ten často text prokládá anglickými výrazy, které pravděpodobně zastávají estetickou funkci, a jsou znakem přináležitosti k mladé globalizované moderní populární kultuře. V textu promlouvá k dívce, kterou představuje zpěvačka Phuong Ly, a vyznává se jí ze svých pocitů, které v něm vzbuzuje. Protože je hudební videoklip sponzorován akční hrou na mobilní telefony, v této sloce, ačkoliv je píseň o lásce, se objevují i citoslovce pro střelbu, nebo verš o zaměření terče jako to dělá odstřelovač. Kromě odkazu na výše zmíněnou akční hru, „*lock target như là sniper*“ také může přeneseně odkazovat na zpěvačku,

⁴⁸ Úryvek z písně *So close (Tak blízko)* – Binz, Phuong Ly.

jakožto Binzův „cíl“, o který jeví zájem. Tato metafora také potvrzuje stereotypní roli muže, který je iniciativní a mnohdy ženu „loví jako svou kořist“. Druhá část ukázky je refrén, který zpívá zpěvačka Phuong Ly. V něm popisuje jak se její život změnil k lepšímu, od chvíle, kdy partnera poznala. Kromě popisu emocí se v této ukázce vyskytuje i fyzická interakce dvou milenců – vášnivé polibky pod rudou září. Rudá je barva, která může symbolizovat vášeň, lásku, nebo také štěstí.⁴⁹ Poslední dvojverší refrénu zpěvačka zdůrazňuje, že se už o nic nemusí strachovat, protože má partnera. Muž je zde zobrazován opět nejen jako iniciativní, ale i jako ten, co se o svou polovičku postará.

Písňe o šťastné lásce jsou vždy psané v první osobě, a využívají přírodních metafor a přirovnávání k přírodním prvkům, které ve většině případů mívají pozitivní roli. V písničkách se také objevují a potvrzují stereotypní role mužů, ale i představa ideální ženy, která se neliší od tradiční představy vietnamské ženy. Muži v písničkách většinou zastávají iniciativní roli lovce či osoby, která překonává veškeré překážky, zatímco ženy zdůrazňují něhu, a v jejich částech textů se objevují prvky společného domova a skutečnosti, že je o ně „postaráno“. Kromě písni o jedincích, jež tvoří pár, nebo písni které mají formu vyznání, se objevuje i motiv lásky na první pohled.

3.2 Láska nešťastná

Nešťastná láska je velmi častým tématem (nejen) vietnamských populárních písni, proto jí do této práce nelze nezařadit. Nešťastná láska může mít velmi mnoho podob, jako je například rozchod, nevěra, láska neopětovaná, milostný trojúhelník, smrt milované osoby atd., a proto se v textech objevují všechny možné motivy.

Píseň *Màu Nước Mắt (Barva slz)* od zpěváka Nguyễn Trần Trung Quâna, který si ji složil sám, byla nahrána na YouTube ke konci roku 2018 a získala téměř 56 miliónů zhlédnutí. Píseň obsahuje tři čtyřveršové sloky, které se opakují dvakrát, a refrén. V ukázce textu níže je uvedena první sloka a refrén.

<i>„Đôi với anh cô ấy có thể là tình yêu</i>	<i>„Pro něj je láskou,</i>
<i>Nhưng đôi với tôi cô ấy là duy nhất</i>	<i>Ale pro mě je vším.</i>
<i>Đôi với anh cô ấy có thể là tia nắng</i>	

⁴⁹ Ve Vietnamu je červená barva vnímána jako barva štěstí.

<i>Nhưng đối với tôi cô ấy là mặt trời</i>	<i>Pro něj je pravděpodobně slunečním paprskem,</i>
<i>Mặt trời trong tim tôi</i>	<i>Ale pro mě je sluncem.</i>
<i>Mặt trời trong tim tôi</i>	
<i>Người đến sau đôi khi chỉ là nhất thời theo cảm xúc</i>	<i>Sluncem v mém srdci,</i>
	<i>Sluncem v mém srdci.</i>
<i>Mặt nổi đau vỡ nát cả bầu trời⁵⁰</i>	<i>Zalíbení člověka, který přijde později je obvykle jen dočasné.</i>
	<i>Tichá bolest roztránila celou oblohu. “</i>

V této písni je zajímavé, jaké zájmeno autor použil, aby oslovil dívku. Zatímco ve většině ostatních písních o lásce se objevuje zájmeno „em“ (zájmeno „em“ se v tomto kontextu používá, když muž oslovuje svou milenkou/přítelkyni, a také je používáno pro mladší osobu ať už mužského, nebo ženského pohlaví), v této písni autor používá zájmeno „cô“ (zájmeno „cô“ v tomto kontextu může odkazovat na „slečnu“, ale také se používá pro adresování ženy starší než je mluvčí, nebo hierarchicky výše postavené), které nám naznačuje, že pravděpodobně netvoří pár, a od dívky má určitý společenský odstup. Kromě toho, je již z první sloky zjevné, že o tu samou dívku má zájem i další muž, a autor se v písni ocitá v situaci milostného trojúhelníku. Porovnává vlastní city k dívce s city svého soka, které oboje následně přirovnává k jevům jako je láska sama, nebo slunce a sluneční paprsky, které zde, jakožto přírodní prvky, hrají pozitivní roli. City svého soka snižuje a dává jim menší váhu, než těm vlastním. Druhá polovina refrénu (konkrétně část „*người đến sau*“) nám napovídá, že o dívku měl zřejmě zájem dříve zpěvák než jeho sok. Poslední verš refrénu, jenž popisuje bolestí roztráštěnou oblohu může symbolizovat celý svět, který se zpěvákovi s příchodem soka, a s nezájmem milované dívky sesypal. Obloha, jakožto přírodní prvek zde opět má pozitivní roli.

Píseň *Kẻ cắp gặp bà già* (*Zloděj potkal starou ženu*) nazpívaná zpěvačkou Hoàng Thùy Linh byla složena skupinou hudebníků DTAP. Na písni se také podílí raper a zpěvák Binz, který se zde ujal dvou rapovaných slok. Na kanál YouTube byla píseň nahrána v roce 2020 a byla zhlédnuta více než 30 miliónkrát. „*Kẻ cắp gặp bà già*“ je ve skutečnosti

⁵⁰ Úryvek z písně *Màu Nước Mắt* (*Barva slz*) – Nguyễn Trần Trung Quân. Text k písni dostupný z <https://youtu.be/kgfNvOTPAJo>.

vietnamské přísloví, pro něž v češtině neexistuje ekvivalent. Stará žena z přísloví představuje osobu, která má díky svému vysokému věku mnoho životních zkušeností, a tak se zlodějem nenechá oklamat.

Zpěvačka v písni promlouvá k muži, který velmi rád „motá dívkám hlavu“, aniž by k nim skutečně choval nějaké city. Ten zastává postavu onoho zloděje z přísloví, zatímco starou ženu, která se nenechá „okrást“ představuje sama zpěvačka. V níže uvedené ukázce je první sloka písni, most a refrén.

<i>„Anh viết đôi bài tình ca</i>	<i>„Napišeš pár zamilovaných písni</i>
<i>Cùng đôi mắt long lanh</i>	<i>S třpytem v očích</i>
<i>Cầm guitar hát vang la là</i>	<i>Držíš kytaru a zpíváš la la</i>
<i>Anh biết sau bài tình ca</i>	<i>Víš že po milostné písni</i>
<i>Là bao cô đấm say</i>	<i>Se tolik dívek zamiluje</i>
<i>Mà chuyện đâu giản đơn thế này</i>	<i>Ale věci nejsou takhle jednoduché.</i>

<i>Có phải anh đang trêu đùa em đấy không?</i>	<i>Děláš si ze mě srandu?</i>
<i>Thả thính khiến bao nhiêu cô cùng rung động</i>	<i>Namotávání otrěse s tolika dívkami</i>
<i>Chỉ muốn em say anh vậy thôi đúng không?</i>	<i>Jen mě chceš pobláznit, je to tak?</i>
<i>Sự thật đây nhiều khi làm anh sẽ mất lòng</i>	<i>Tato pravda ti někdy ublíží.</i>
<i>„Đừng cứ im lặng rồi đi anh ơi, anh ơi!</i>	<i>Jen nebud' tak tichý,</i>
<i>Tình em chẳng như trò chơi</i>	<i>Má láska není jako hra</i>
<i>Mà anh đến đây là lời</i>	<i>Na níž jsi tak koketně přišel,</i>
<i>Vì chính em sẽ làm anh chơi voi chơi voi</i>	<i>Protože já zařídím, že budeš osamělý,</i>
<i>Trò chơi hết rồi</i>	<i>osamělý.</i>
<i>Trò chơi hết rồi“⁵¹</i>	<i>Hra skončila,</i>
	<i>Hra skončila.“</i>

První sloka a most uvádí posluchače do děje, dozvídá se v nich od zpěvačky o jakého muže se jedná. Kdežto v refrénu už zpěvačka mění postoj, a „hrozí“ muži, že bude

⁵¹ Úryvek z písni *Kẻ cắp gặp bà già* (Zloděj potkal starou ženu) – Hoàng Thùy Linh, Binz.

osamělý. Jeho chování si nechce nechat líbit a sděluje mu, že na něj doplatí. Tento přístup zpěvačky je pravým opakem představy ideální tradiční vietnamské ženy.

Píseň složená a nazpívána zpěvačkou Bảo Anh, *Lười Yêu* (*Nechut' milovat*) byla na doménu YouTube nahrána začátkem roku 2020 a během 7 měsíců získala přes 6 miliónů zhlédnutí. Na textu se podíleli Trang Pháp a Lục Huy. Píseň obsahuje dvě čtyřveršové sloky, jednu sloku pětiveršovou, most, a refrén. Samotný refrén má jedenáct veršů. Píseň je napsána v první osobě a pojednává o ženě, která už je vyčerpaná z opakovaných chyb svého partnera a nemá sílu, ani vůli ho dále milovat. Nicméně její svět se nezhroutí, protože si uvědomuje, že je stále krásná žena a má se v životě ještě na co těšit. Jako ukázkou si zde z písně uvedeme první dvě sloky a most.

„*Chẳng còn nhớ quên anh từ bao giờ
Ngày chia tay em không còn bất ngờ
Cảm xúc đã nhạt nhòa
Từ ngày ta cách xa*

„*Už si ani nevzpomínám, od kdy tě znám,
V den rozchodu jsem nebyla překvapená.
City vyprchaly
V den, kdy jsme se odcizili.*

*Giọt nước mắt em rơi cũng đã cạn
Ngàn đêm trắng chơi vui em chai sạn
Cũng có là gì
It's nothing to me!*

*Mé prolité slzy už uschly
Tisíce probdělých, osamělých nocí, co
jsem prožila
To nic není.
It's nothing to me!*

*Bỏ đi,
Em sẽ đốt hết những ký ức ngủ mê
Cuộc sống tươi hơn khi anh đã rời xa
Thôi anh ơi anh cứ đi nha!“⁵²*

*Nech to být,
Spálím všechny snové vzpomínky
Život byl lepší když jsi byl daleko,
Tak už dost, jen si běž!“*

Na začátku písně jsou zpěvačkou popisovány pocity spojené s rozchodem. Řeč je určena jejímu bývalému příteli. Ve druhé sloce se objevuje spojení „tisíce probdělých, osamělých nocí“, které pro zpěvačku však nic neznamenaly. Na konci sloky je anglicky

⁵² Úryvek z písně *Lười Yêu* (*Nechut' milovat*) – Bảo Anh.

verš, který zdůrazňuje, že tisíc osamělých nocí pro zpěvačku nic neznamenaly. Most líčí emancipaci zpěvačky. Popisuje pálení, ničení vzpomínek, a odhánění bývalého partnera z jejího života.

Podobný koncept jako v písni *Lười Yêu* se objevuje i v písni *Đừng yêu nữa em mệt rồi* (*Přestaň mě milovat, už jsem unavená*) od zpěvačky Min, která v písni popisuje podobnou situaci, kdy v lásce už z nějakého důvodu nemá zájem ve vztahu pokračovat. Píseň zveřejněná v první polovině roku 2019 získala na YouTube téměř 109 miliónů zhlédnutí. Píseň napsal hudebník Nguyễn Phúc Thiện, a obsahuje dvě sloky, jednu delší, druhou kratší, refrén a most. V ukázce si analyzujeme první polovinu z první sloky a celý refrén. Na rozdíl od písně zpěvačky Bảo Anh, v této chybí určitá ráznost, a naopak je velmi nostalgicky laděná, liší se postoj k rozchodu. V této písni Min zpívá i o bolesti, která jí situace rozchodu přinesla. Popisuje, jak je těžké přenést se dál.

<i>„Đã bao giờ anh nghe, có vài điều khi yêu Một là không nói dối, hai là ko nói dối nhiều lần Có sao toàn thấy nước mắt Có sao toàn những vết cắt Có lẽ nào đến lúc, khi hai ta đã hết yêu.</i>	<i>„Už jsi někdy slyšel, že v lásce existuje pár pravidel? Prvním je ‚nelhat‘, druhým je ‚nelhat vícekrát‘. Proč mám jen slzy v očích? Proč mě to jen ranilo? Zřejmě nadešla chvíle, kdy naše láska vyprchala.</i>
<i>Có lẽ em yêu anh nhiều quá Nên là em chẳng dám buông ra Có lên anh thấy em mạnh mẽ Nên là anh chẳng muốn vỗ về Yêu anh bằng trọn con tim ấy Đón đầu nhiều lắm anh biết không? Cứ cho đi rồi nhận ra tim em vỡ đôi thêm đau Có lẽ không nên yêu nhiều thế Bởi tình yêu sẽ nói em nghe Với trái tim ưu tư vụn vỡ Nên làm quen với những cơn mưa</i>	<i>Možná tě miluji až příliš, Proto se neodvažuji nechat to být. Nejspíš si myslíš, že jsem silná, A tak mě nechceš utěšovat. Miluji tě celým svým srdcem, Hodně to bolí, víš? Jen co jsi odešel, mé srdce se zlomilo. Možná bych neměla tolik milovat, Protože láska mi říká, Že s ustaraným a zlomeným srdcem,</i>

Có khi chỉ vì anh không xứng đáng với ba *Bych si měla zvyknout na samotu.*
chữ YÊU nữa rồi *Hlavně proto, že už si lásku nezasloužíš.*
Thế thôi em xin dừng lại đừng yêu nữa nhé *Tak mě přestaň milovat,*
anh ơi, *Jsem už unavena.“*
Em mệt rồi...“⁵³

V první sloce Min promlouvá ke svému milému, poučuje ho o pravidlech v lásce, čímž naráží na chyby, kterých se dopustil. Dále popisuje, jakou bolest jí to způsobilo. Refrén líčí, jak silné city zpěvačka k muži cítí, a ač jí to působí bolest, ví, že onen vztah musí skončit. Na rozdíl od předchozí písně však nechává iniciativu na svém milém – chce po něm, aby ji přestal milovat, ačkoliv ho ona zřejmě přestat milovat nedokáže.

Text písně *Em nói anh rồi* (*Už jsem ti to říkala*) zpěvačky Chi Pu, byl složen skladatelem Mew Amazing a produkci provedl korejský tým M.O.T. Od nahrání v červenci 2019 píseň na YouTube získala přes 6 miliónů zhlédnutí. Obsahuje dvě zpívané sloky, dvě rapované sloky, refrén a most. Zpěvačka v písni vyjadřuje svou nelibost k „bláhové“ lásce svého nápadníka, již neopětuje. Tato láska tedy není nešťastná pro ni, ale pro jejího nápadníka. V ukázce je uvedena rapová část a část refrénu.

„Hey baby *„Hey baby,*
Câu trả lời cho tình yêu em cho anh vẫn *Má odpověď na tvou lásku bude vždy*
luôn là maybe *maybe.*
Anh mong đợi một kết thúc như trong mơ, *Očekáváš šťastný konec, je to absurdní.*
quá là vô lý *Raději bych se střelila do hlavy.*
Thà lấy súng bắn vào đầu em đừng đừng *Lepší, než ti být po boku a poslouchat o*
Còn hơn đi bên anh nghe anh nói về tình *plané lásce.*
yêu mong lung

Už jsem ti to říkala,
Đã nói anh rồi *Příliš mi nevěř.*
Đừng tin em quá *Říkala jsem ti*

⁵³ Úryvek z písně *Đừng yêu nữa, em mệt rồi* (*Přestaň mě milovat, už jsem unavená*) – Min.

Nói anh rồi

Lại làm vào em quá

Lại nữa lại nữa

Tiếc quá, thêm một người đau“⁵⁴

Seš mnou moc okouzlený.

Krom toho, krom toho,

Bohužel, zraním ještě jednoho.“

Hned první verš v rapované části je v angličtině, má funkci estetickou či „módní“, v tomto případě ale i funguje jako rým s koncem druhého verše, který je také anglicky. Zpěvačka touto anglickou frází však nápadníkovi může dokazovat svou nadřazenost a povýšenost nad věcí, v tomto případě by zastávala funkci expresivní. Druhý verš je mírně provokativní, zpěvačka si s nápadníkem pohrává, místo aby ho odmítla, odpověď pro něj je vždy jen „možná“. Dále popisuje, že by si raději střelila do hlavy, než poslouchat o nápadníkově plané lásce. Refrén se nese v podobném duchu. Tento přístup je velmi nevědní, v komparaci s tradiční vietnamskou ženou. Zpěvačka zde nezastává roli „poslušné“ ženy, ale nezávislé, emancipované, silné ženy.

V kategorii nešťastné lásky se kromě různých motivů (rozchod, zklamání, milostný trojúhelník, neopětovaná láska, zlomené srdce, atd.) především vyskytují odlišné postoje, než v předchozí kategorii šťastné lásky. Zejména zpěvačky v této kategorii častěji vystupují jako nezávislé, silné ženy, co muže nepotřebují nebo nechtějí, a více se tak odklání od tradiční představy ideální ženy. Objevují se však i umírněnější a tradičnější postoje. V této kategorie jsou písně obvykle sólové, duety se téměř neobjevují.

3.3 Láska posedlá

Posedlá láska bývá často doprovázena majetnictvím, přílišnou žárlivostí, apod., což se také odráží v populárních písních s touto tematikou. Tato tematika není ve vietnamských populárních písních tak častá, jako předchozí typy.

Píseň *Ghen (Žárlím)* byla složena producentem Khác Hungem pro zpěváka Erika a zpěvačku Min.⁵⁵ Od května roku 2017 na YouTube získala přes 122 miliónů zhlédnutí.

⁵⁴ Úryvek z písně *Em nói anh rồi (Už jsem ti to říkala)* – Chi Pu.

⁵⁵ Tato píseň byla také v únoru 2020 v rámci koronavirové krize přezpívána, a vznikla tak coververze *Ghen Cô Vy* (v angličtině *Corona Song*), která má přes 56 miliónů zhlédnutí, a slouží jako osvěta ohledně hygieny a boji s nákazou.

Píseň se skládá ze dvou čtyřveršových slok, mostu a refrénu. Každý zpěvák zpívá jednu sloku.

Erik:

„Hai giờ sáng, anh gọi em không nhắc máy.

Không một tin nhắn từ tối qua.

Không hề biết em đang ngủ chưa hay vẫn thức.

Hay đang ở một nơi rất xa.

Có lẽ em đang vui bên người khác trong một vòng tay ấm áp.

Có lẽ em đang say trong ảo giác,

Từng hồn ghen như bùng cháy lên.“

...

Min:

„Ba giờ sáng, căn phòng khuya đang ấm áp

Bỗng dòng tin nhắn chợt lướt qua

“Em ở đâu? Đã ngủ chưa hay vẫn thức?”

“Hay bây giờ đây anh đến nhà?”

Có lẽ anh lo âu không cần thiết,

Chắc điều đấy anh cũng biết

Có lẽ anh đang say trong ảo giác,

Từng hồn ghen như bùng cháy lên“⁵⁶

Erik:

„Jsou dvě hodiny ráno, volám ti a ty to nezvedáš.

Žádná zpráva z minulé noci.

Nikdy nevím, zda už spíš, nebo jsi stále vzhůru,

Nebo jsi na vzdáleném místě.

Možná se teď bavíš v teplém objetí někoho jiného.

Možná seš omámená v iluzi,

Planu vyčítavou žárlivostí.“

...

Min:

„Jsou tři hodiny ráno, pokoj je teplý,

Náhle přišly zprávy.

„Kde jsi? Už spíš, nebo jsi stále vzhůru?“

„Nebo se mám stavit?“

Možná se zbytečně stresuješ,

Však ty o tom víš.

Možná seš omámený v iluzi,

Planeš vyčítavou žárlivostí.“

V ukázce je uvedena první sloka, kterou zpívá zpěvák Erik, a druhá sloka, které se ujala zpěvačka Min. Erik v první sloce polemizuje nad tím, co jeho milá zřejmě dělá, a z jakého důvodu mu neodepisuje. Na konci sloky však už vymýšlí teorie, a nechává se unést

⁵⁶ Úryvek z písně *Ghen (Žárlím)* – Erik, Min.

žárливostí, která je obsažena i v samotném názvu písně. Ve druhé sloce se objevuje podobná situace, ale z pohledu zpěvačky, která pozdě v noci dostala zprávy od přítele. Konec druhé sloky je podobný jako v první Erikově sloce, pouze Min nemluví o své žárlivosti, ale o Erikově žárlivosti. Z textu písně nelze určit, zda je zpěvákova žárlivost opodstatněná, nebo není, nicméně v hudebním videoklipu je nevěra zpěvačky zřejmá.

Producent Khắc Hung složil i píseň pro zpěvačku Bảo Anh, s názvem *Như Lời Đồn* (*Fámy*). Od konce roku 2018 byla na YouTube zhlédnuta téměř 34 milionkrát. Ač se tematika písně na první pohled může zdát jako „šťastná láska“, radíme ji do lásky posedlé, protože je „vypravěčka“ ochotná slepě muže milovat, i přes veškeré zvěsti i pochybnosti jiných osob (ať už pravdivé nebo ne). Píseň má dvě zpívané sloky o čtyřech verších, jednu napůl rapovanou sloku o osmi verších a refrén. V ukázce je uvedena první sloka a polovina refrénu, která se však opakuje.

„*Người ta thường nói, đừng nên quá yêu* „Často se říká “nemiluj jednu osobou
một ai. *příliš*“.

Tình yêu đúng hay là sai, thì niềm đau sẽ *Láska je buď správná, nebo špatná,*
luôn còn mãi. *zatímco bolest vždy trvá dál.*

Người ta thường nói, đừng nên quá tin vào *Často se říká, „neměla bys do něj vkládat*
anh. *veliké naděje“.*

Tình anh rất chi mỏng manh, đâu thể giữ *Jeho láska je tak křehká, nemohu navždy*
mãi một người sai *zůstat s nesprávnou osobou,*

Nhưng mà...

Jenže...

Em yêu anh từ trong tâm hồn, không tin ai *Já tě miluji z celého srdce, nikomu*
kia như lời đồn *nevěřím,*

Và không quan tâm về bao nghi ngại, trọn *A nezajímají mě pochyby, budu ti navždy*
*tình này trao anh mãi babe*⁵⁷ *věrná, babe*

V první sloce Bảo Anh zpívá o radách, kterých se jí od ostatních dostává, že by neměla příliš milovat a lpět na jedné osobě. Refrén pokračuje spojkou „jenže“, a dál zpěvačka

⁵⁷ Úryvek z písně *Như Lời Đồn* (*Fámy*) – Bảo Anh.

líčí svou nehasnoucí, posedlou lásku k muži. V této písni se také objevuje anglické slovo „babe“, které zde není za účelem rýmování, nýbrž funguje jako expresivní vložka, dotvářející styl a charakter „vypravěčky“.

Posedlá láska, ač není tak častým tématem, je tématem, o kterém zpívají jak muži, tak ženy. V obou případech, které jsme si zde uvedli, autoři popisují posedlou lásku jako ti, co jsou sami posedlí, pouze zpěvačka Min v první uvedené písni zastává roli „neposedlé“ osoby. Fyzické aspekty lásky se v této kategorii neobjevují, větší důraz je kladen na niterní, emocionální stranu.

3.4 Láska k matce

Ve vietnamské kultuře je kladen veliký důraz na lásku a respekt k rodičům, který vychází z tradice konfuciánských etických norem a společensko-politických názorů. S konfucianismem také úzce souvisí synovská oddanost (*đạo hiếu*), jejíž myšlenka je založena i na faktu, že se rodiče pro své děti velmi obětovali, čímž u dětí vznikl v podstatě nevratný morální dluh vůči rodičům. V dospělosti se od dětí dále očekává, že se o rodiče postarají a po smrti jim budou udržovat kult na rodinném oltáři předků. Kromě konfucianismu svou roli však sehrála i letitá komunistická propaganda, v níž mají matky důležitou roli – obětují se nejen pro rodinu, ale i pro vlast. I tento typ lásky se tedy odráží na tvorbě populární hudby.

Ve Vietnamu existuje veliké množství písní, jež popisují lásku a respekt k matce. Píseň *Mẹ yêu (Milovaná maminko)*, původně složená zpěvačkou a skladatelkou Phuong Uyên pro dívčí skupinu Ba Con Mèo (Tři kočky), byla ztvárněna mnoha dalšími interprety naskrz snad všechny hudební žánry i generace, a nechybí mezi nimi ani tvůrci hudby *nhạc trẻ*. Kupříkladu interpretace seskupení hudebních umělců a zpěváků pod labellem SpaceSpeakers⁵⁸ obsahuje jak původní text písně, obsahující tři sloky a refrén, tak novou vloženou rapovou část, která původní písni dodává moderní rozměr. Píseň nahraná na youtube ke konci roku 2015 sice nezískala ani milión zhlédnutí, nicméně vzhledem k počtu interpretací této písně počet zhlédnutí u této varianty nehraje tak důležitou roli.

⁵⁸ Konkrétně na této písni se pod labellem SpaceSpeakers podíleli: Touliver, Justa Tee, Big Daddy, Túc Tiên, Soobin Hoàng Sơn, Kimmese, Cường Seven, Nhật Thu ad.

<i>„Ánh sao đêm cho con sáng soi là Mẹ yêu</i>	<i>„Maminko, jsi třpyt nočních hvězd, co mi</i>
<i>Khúc hát ru cho con giấc mơ là Mẹ yêu</i>	<i>svítí,</i>
<i>Mẹ là cánh chim cho con bay thật xa</i>	<i>Maminko, jsi část ukolébavky, díky které</i>
<i>Mẹ sưởi ấm cho tâm hồn con Mẹ yêu</i>	<i>sním</i>
<i>Dắt con đi qua bao nỗi đau là Mẹ yêu</i>	<i>Jsi ptačím křídlem, které mi umožňuje</i>
<i>Tiếng con yêu gọi tên suốt đời là Mẹ yêu</i>	<i>letět skutečně daleko</i>
<i>Mẹ đừng mãi ra đi cho con mồ côi... ơi Mẹ</i>	<i>Zahříváš mé srdce i duši</i>
<i>yêu!</i> ⁵⁹	<i>Stála jsi při mně i v bolestech</i>
	<i>Jméno které volám celý život je tvé,</i>
	<i>milovaná maminko</i>
	<i>Maminko, nikdy mě neopouštěj!</i> ⁶⁰

Ve výše uvedené ukázce je refrén písně, v níž potomek popisuje mamince čím vším pro něj je, za pomoci metafor a komparace. Přirovnává maminku jak k přírodním prvkům, jako je třpyt nočních hvězd, tak s kulturními prvky, jako je ukolébavka, nebo k ptačímu křídlu, které symbolizuje oporu, kterou maminka pro dítě je. Všechny tyto elementy zastávají pozitivní roli a jsou spojeny s pozitivními vlastnostmi, k nimž zpěváci přirovnávají svou maminku.

Píseň *Chưa Bao Giờ Mẹ Kể* (*Co jsem ti nikdy neřekl/a, maminko*) byla složena hudebníkem jménem Châu Đăng Khoa pro zpěváka Erika a zpěvačku Min ke dni matek roku 2017. Od nahrání na YouTube téhož roku píseň získala přes 44 miliónu zhlédnutí. Píseň má dvě šestiveršové sloky, které si po třech verších zpěváci střídají, a refrén, který zpívají dvojhlasně. To celé se v písni opakuje dvakrát.

<i>Erik, Min:</i>	<i>Erik, Min:</i>
<i>„Mẹ là duy nhất trên đời</i>	<i>„Na světě jsi jediná,</i>
<i>Mẹ đã quá vất vả rồi</i>	<i>Velmi už ses namáhala.</i>
<i>Người dùng cảm tuyệt vời là mẹ , mẹ ơi</i>	<i>Seš statečná a skvělá, maminko.</i>

⁵⁹ Úryvek z písně *Mẹ yêu* (*Milovaná maminko*) – SpaceSpeakers.

⁶⁰ V tomto případě je dle kontextu myšleno opustit ve smyslu zemřít.

<i>Giờ con lớn khôn rồi</i>	<i>Už jsem zmoudřel</i>
<i>Và con sẽ nên người</i>	<i>A dospěji.</i>
<i>Thành người tốt trên đời , mẹ tự hào sớm</i>	<i>Stanu se dobrým člověkem, a brzy budeš</i>
<i>thôi. “⁶¹</i>	<i>pyšná.“</i>

V ukázce je uveden refrén, ve kterém se poukazuje na těžkosti, kterými si maminka v životě musela projít ve spojitosti se svými dětmi, jejich výchovou, atd. Zároveň také ukazuje představu ideální matky, která nikdy nehledí na své potřeby a potichu strpí těžkosti. V posledním verši, kde potomek mamince sděluje, že již zmoudřel, dospívá, a konečně ji bude moci učinit pyšnou a vrátit jí veškerou péči, kterou ona věnovala jemu, se objevuje koncept morálního dluhu k rodičům. Ten pramení z výše již zmíněné synovské oddanosti.

Další píseň vyjadřující lásku k matce je *Khi con là mẹ* (*Když jsem sama matkou*) od zpěvačky Đông Nhi byla složena hudebníkem a skladatelem Khắc Hungem. Nahrána byla v květnu roku 2020 a během dvou měsíců na YouTube získala 4,5 miliónu zhlédnutí. Skládá se ze dvou čtyřveršových slok, mostu a refrénu.

<i>„Nụ cười hạnh phúc khi con chào đời</i>	<i>„Šťastný úsměv, když dítě přijde na svět</i>
<i>Và giọt nước mắt không nói thành lời</i>	<i>A slzy za nevyřčená slova.</i>
<i>Giờ con mới biết khi con là mẹ</i>	<i>Ted' už to vím, když jsem sama matkou.</i>
<i>Mới thấu hiểu được như thế</i>	<i>Konečně rozumím, že</i>
<i>Tình yêu xây đắp cho con một đời</i>	<i>lásku k dítěti ustálí život,</i>
<i>Để được chấp cánh những điều tuyệt vời</i>	<i>aby bylo možné vytvořit perfektní</i>
<i>Giờ con mới biết khi con là mẹ</i>	<i>podmínky.</i>
<i>Con thêm yêu mẹ nhiều biết bao “⁶²</i>	<i>Ted' už to vím, když jsem sama matkou</i>
	<i>A miluji tě o to víc, maminko.“</i>

V ukázce výše je uvedený refrén, v němž promlouvá dcera ke své mamince. Oproti přechozím ukázkám písní s tematikou lásky k matce se v této písni dcera nově také ocitla

⁶¹ Úryvek z písně *Chưa Bao Giờ Mẹ Kể* (*Co jsem ti nikdy neřekl/a, maminko*) - Min a Erik.

⁶² Úryvek z písně *Khi con là mẹ* (*Když jsem sama matkou*) – Đông Nhi.

v roli matky. Právě díky této nově nabyté roli mohla své vlastní mamince více porozumět. Toto porozumění také vyvolalo k mamince ještě větší lásku.

Píseň „*Lớn rồi còn khóc nhè*“ (*Dospělý a přesto pláču*) zpěváka Trúc Nhâna byla složená hudebníkem Nguyễn Hải Phongem. Od nahrání na YouTube v roce 2019 píseň získala 43 miliónů zhlédnutí. Skládá se ze dvou osmiveršových slok, jedné šestiveršové koncové sloky, mostu a refrénu. Píseň je psaná formou vyprávění příběhu.

<i>„Tôi ôm đàn và hát</i>	<i>„Vezmu kytaru a zpívám,</i>
<i>Đi xa cùng Bè bạn</i>	<i>Odcházím se svými kamarády.</i>
<i>Ước mơ con là vòng quanh thế gian</i>	<i>Sním o tom, jak procestuji celý svět.</i>
<i>Tôi vô tình là thế</i>	<i>Nedělám to schválně,</i>
<i>Hay quên gọi về Mẹ</i>	<i>Často zapomínám volat mámě,</i>
<i>Ước mơ của mẹ là thấy con về</i>	<i>Zatímco ta sní o tom, jak se vrátím domů.</i>

<i>Giờ tôi nhớ những cánh đồng, trưa nắng</i>	<i>Ted' vzpomínám na ta pole a slunečná</i>
<i>bên bờ sông</i>	<i>poledne na břehu řeky,</i>
<i>Giờ tôi mới biết vâng lời, yêu lắm khi Mẹ</i>	<i>Ted' už umím poslouchat a miluji, když se</i>
<i>cười</i>	<i>maminka směje,</i>
<i>Giờ tôi muốn lắng nghe, cho dù lời khắt</i>	<i>Ted' chci naslouchat, i když jsou to slova</i>
<i>khe</i>	<i>přísná,</i>
<i>Không biết bao lâu còn có Mẹ</i>	<i>Protože nevím, jak dlouho tu semnou</i>
	<i>maminka ještě bude.</i>
<i>Ngày thơ bé ngu ngơ ai chẳng ý hay khóc</i>	<i>Každý v pošetilém dětství pláče,</i>
<i>nhè</i>	<i>Ted' jsem dospělý, tak proč pláču...“</i>
<i>Nay lớn có sao lại khóc nhè...“⁶³</i>	

Zpěvák Trúc Nhân v této písni zpívá o tom, jak dříve nikdy příliš neposlouchal matčina přísná slova a zajímal se vždy raději o své kamarády, vztah, koníčky, kariéru atd., a své matce ani nevolal, zatímco ona si přála, aby se vrátil domů. S časem si však uvědomil, že maminku má jen jednu a nebude tu pro něj napořád. Na konci písně, kde k tomuto

⁶³ Úryvek z písně „*Lớn rồi còn khóc nhè*“ (*Dospělý a přesto pláču*) – Trúc Nhân.

uvědomění dojde zpívá, že teď chce poslouchat matčina slova, nehledě na to, jak jsou přísná a nepříjemná, protože pořád je to jeho maminka, která pro něj chce jen to nejlepší. Ve výše uvedené ukázce je refrén a konečná sloka, v níž zpěvák dochází k uvědomění. Oproti ostatním písním v této kategorii, tato poslední píseň je sebekritická a autor v písni přímo neoslovuje maminku, nýbrž příběh vypráví posluchačům. Syn si v písni zpočátku neuvědomuje, čím pro něj maminka je, a soustředí se pouze na zábavu a osobní prospěch, a následné uvědomění je zároveň i poselství, které autor chtěl posluchačům skrze píseň předat.

Písně vyjadřující lásku k matce jsou často zpívány nejen jedním interpretem, ale mnohdy se na nich podílí dva či více zpěváků. V těchto písních se velmi často objevují přírodní metafory a komparace k přírodním prvkům, podobně jako ve šťastné lásce. Postoj zpěváků a zpěvaček se příliš neliší, až na výjimky se vyjadřují podobně, a ve většině případů v písních oslovují přímo maminku.

3.5 Shrnutí

Ve vietnamských populárních písních s tematikou lásky z let 2015–2020 se setkáváme s mnoha způsoby zobrazení a prezentování lásky. Od vyjádření citů, přes lásku na první pohled, po zlomené srdce, lásku posedlou a ve finále i lásku k matce. Všechny písně jsou psané v první osobě a zpěváci tedy v písni zastávají roli vypravěče, mluvčího. V kategorii písní o šťastné lásce a o lásce k matce se často objevují metafory a přirovnání k přírodním prvkům, které ve většině případech zastávají pozitivní roli. V písních pojednávajících o nešťastné lásce se tato přirovnání vyskytují také, ale méně často. Co se fyzických aspektů lásky či sexuality týče, s projevy sexuální revoluce, probíhající od 90. let, se v žádné písni o lásce nesetkáváme, autoři se v textech přiklání k relativně konzervativním postojům starších generací. Zároveň se v písních často zobrazuje stereotypní role muže, jakožto iniciativního dobyvatele, který se o ženu postará. Ženy jsou oproti tomu v písních prezentovány různoroději. V tematice šťastné lásky se častěji objevuje žena, jež spadá do tradičních představ o ideální vietnamské ženě, zatímco v tematice lásky nešťastné se zpěvačky od této představy odklání a prezentují se více jako nezávislé, emancipované, silné ženy, které se nemusí spoléhat na muže. Dalším opakujícím se prvkem v populárních písních jsou anglické výrazy, které se objevují jak u zpěváků, tak u zpěvaček. Vyskytují se téměř ve všech kategoriích lásky, kromě písní s tematikou o lásce

k matce. Tam se zřejmě díky širšímu cílovému publiku (nejen mladší generace, ale i ty starší) zachovává čistě jazyk vietnamský. Anglické výrazy v písních zastávají funkce estetické, expresivní, mohou písni dodávat moderní rozměr a mít účel při vytváření rýmu.

4 Závěr

V této bakalářské práci jsme se pokusili o analýzu vietnamských populárních písní o lásce z let 2015–2020. Analyzovali jsme celkem 16 populárních písní od 13 sólových zpěváků a jednoho uskupení, abychom definovali často se vyskytující typy lásky, a zjistili, jakým způsobem jsou zobrazovány. Na základě této analýzy písní jsme vymezili dohromady čtyři stěžejní typy lásky, a to šťastnou lásku, nešťastnou lásku, posedlou lásku a lásku k matce, ke kterým jsme analyzované písně rozřadili.

V první části práce jsme se zabývali základními pojmy a sociokulturním kontextem práce. V částech 2.1 a 2.2 jsme definovali pojmy populární hudba a vietnamská populární hudba, a určili jsme si, jak tento pojem budeme chápat. V podkapitole 2.3 jsme si přiblížili hudbu a společenské podmínky ve Vietnamu. Zaměřili jsme se převážně na cenzuru, která přímo zasahuje do umělecké tvorby, a na vývoj vietnamské populární hudební scény. Ten byl radikálně ovlivněn přístupem na internet. Internetová cenzura se však zaměřuje převážně na politická a náboženská témata, a ostatní, pro stát méně závažná témata, jako je vulgární vyjadřování, zobrazení nahoty, apod. tolik nekontroluje. Poslední podkapitola této části práce se zaměřila na vnímání lásky, vztahů ale i sexuality ve Vietnamu z historického hlediska až po současnost. Tradičně byla ve Vietnamu běžná předem smluvená svatba, a sex před svatbou byl velmi odsuzovaný, mnohdy i trestaný. V 90. započala sexuální revoluce, s níž se vnímání sexuality radikálně proměňuje, což umožnilo proměnu i milostných vztahů a instituci manželství. V této podkapitole jsme si také vysvětlili, jakou roli zastává vietnamská žena dle tradičních představ, které sice v dnešní době již nelze aplikovat plošně na všechny vietnamské ženy, nicméně stále ovlivňují převážně starší generace a jejich vnímání vztahů a manželství svých potomků, i mládeže obecně.

Ve druhé části práce, která byla věnována analýze tematicky rozřazených populárních písní, jsme se vždy stručně seznámili s písní, jejím autorem, zpěvákem, zpěvačkou, případně zpěváky, aktuálním počtem zhlédnutí na YouTube (červenec 2020), stavbou písně, a konkrétní ukázkou, kterou jsme si blíže rozebrali. Jedním z poznatků této práce je, že interpreti velmi často využívají služeb dalších skladatelů a textařů. Velmi málo interpretů si texty píše samo. V analýze jednotlivých písní jsme zjistili, že tematika šťastné lásky je poměrně častým tématem populárních písní, a je mnohokrát doprovázena přírodními metaforami a komparací s přírodními prvky, které v písni zpravidla zastávají kladnou roli. Je to téma vyskytující se jak v repertoáru zpěváků, tak zpěvaček a zpívají se o ní jak sólové písně, tak duety. O lásce se většinou zpívá pouze jako o abstraktním citu,

o fyzické interakci se zpívá velmi zřídka, a jedná se maximálně o polibky. Láska je v písních prezentována v konzervativnějším duchu, což může být způsobené i autocenzurou autorů, kteří se snaží vyhnout jakékoliv konfrontaci s cenzory. V písních o šťastné lásce se objevuje i láska na první pohled. Tematika nešťastné lásky je také velmi častým námětem pro populární písně. Protože nešťastná láska může mít velmi mnoho příčin (rozchod, nevěra, neopětované city, atd.), je také mnoho podob písní zaměřených na tuto tematiku. V písních řazených do tematiky nešťastné lásky se často objevují popisy bolestných emocí a citů, ale i vzdor těmto pocitům, nebo nevhodnému chování protějšku. Obzvláště v této kategorii můžeme vnímat výraznou odchylku od představy tradiční vietnamské ženy. Zpěvačky v této tematice velmi často vystupují jako nezávislé, emancipované, silné ženy. Láska posedlá se nevyskytuje tak často, jako předcházející typy lásek, ale vzhledem k popularitě některých písní spadajících do této kategorie lze vnímat tuto tematiku jako samostatnou kategorii. Objevuje se zde motiv žárlivosti, ať už oprávněné, nebo ne, nebo také přehnaná a slepá láska, kterou si „vypravěč“ sice uvědomuje, ale nedokáže si pomoci. Poslední kategorie, láska k matce je sice úplně odlišný typ lásky, než typy předchozí, ale vzhledem k váženosti rodičů ve vietnamské kultuře, a tvorbě písní na toto téma, si také zaslouží vlastní kategorii. Podobně jako v lásce šťastné, se zde často objevuje metafora a komparace s přírodními prvky obvykle zastávajícími pozitivní roli. Skrze písně autoři často vyjadřují lásku a vděk maminkám, ale také svůj závazek, a morální dluh vůči nim, který pramení z tradičního konfuciánského konceptu synovské oddanosti.

Velmi častý rys u všech kategorií je také začleňování rapovaných slok. Častěji jsou prezentovány zpěváky, ale i mnohé zpěvačky je zařadily do svého repertoáru. Ve všech kategoriích, kromě kategorie písní o lásce k matce se objevují anglické výrazy. V tematice lásky k matce se dodržuje konzervativnější jazyk, vzhledem k publiku, do něhož patří i starší generace. Nejčastěji se anglické výrazy vyskytují v rapovaných slokách, a zastávají funkci expresivní, nebo také estetickou. Používání anglických výrazů může být považováno za módní a vzhledem ke společným strukturálním rysům angličtiny a vietnamštiny (neskloňuje se, nečasuje se, a dodržují relativně pevný slovosled) se ve vietnamštině snadno používají. Také v některých případech hrají roli při vytváření rýmu. Kombinace těchto jazyků potvrzuje fakt, že vietnamská populární hudba je čím dál tím více ovlivňována globální anglofonní pop-kulturou.

5 Seznam použitých zdrojů

5.1 Prameny

Anh Đánh Roi Người Yêu Này [Tuto lásku jsi ztratil] - Andiez ft. AMEE | OST #TTVKOBE. In: Youtube [online]. 15. 7. 2019 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: https://youtu.be/I3RICWXA_3U; Text dostupný z: <https://lyricvn.com/loi-bai-hat-anh-danh-roi-nguoi-yeu-nay-that-tuyet-voi-khi-o-ben-ost-beat-andiez-amee/>.

BINZ x PHUONG LY - SO CLOSE [OFFICIAL MV]. In: Youtube [online]. 24. 8. 2019 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: <https://youtu.be/mlFiwKicz7I>; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/so-close-binz-ft-phuong-ly.3ZQTDt8gdl4v.html>.

Chi Pu | EM NÓI ANH RỒI [Už jsem ti to říkala] (#BIDIBADIBIDIBU) - Official MV (치푸). In: Youtube [online]. 2. 8. 2019 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: <https://youtu.be/6FOGdpQJ6nc>; Text písně dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/em-noi-anh-roi-chi-pu.9fwJSQ0DA2kG.html>.

ĐÔNG NHI - KHI CON LÀ MẸ [Když jsem sama matkou] | OFFICIAL MUSIC VIDEO. In: Youtube [online]. 8. 5. 2020 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: https://youtu.be/AHdiKUE8Q_Q; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/khi-con-la-me-dong-nhi.oJLWcUfkLncj.html>.

Ghen [Žárlím] - OFFICIAL MV FULL | KHẮC HÙNG x MIN x ERIK. In: Youtube [online]. 23. 5. 2017 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: https://youtu.be/Vk8_0QaJr3I; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/ghen-erik-ft-min-ft-khac-hung.JFyV37FQW823.html>.

Hoàng Thùy Linh - Kẻ Cắp Gặp Bà Già [Zloděj potkal starou ženu] | Official Music Video. In: Youtube [online]. 4. 4. 2020 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: <https://youtu.be/bA1MhSK8wBE>; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/ke-cap-gap-ba-gia-hoang-thuy-linh-ft-binz.TiYIAkGdU8ad.html>.

HƠN CẢ YÊU [Víc, než láska] - ĐỨC PHÚC | OFFICIAL MUSIC VIDEO. In: Youtube [online]. 11. 2. 2020 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: https://youtu.be/_kGJZ-kPno; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/hon-ca-yeu-duc-phuc.cOs9zt84TN3U.html>.

LỚN RỒI CÒN KHÓC NHÈ [Dospělý a přesto pláču] (MV) | TRÚC NHÂN (#LRCKN). In: Youtube [online]. 18. 4. 2019 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: https://youtu.be/pFSQh_5QE40; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/lon-roi-con-khoc-nhe-truc-nhan.Bb4jDqCdbUqo.html>.

LUỖI YÊU [Nechut' milovat] | BẢO ANH (Official Music Video). In: Youtube [online]. 7. 1. 2020 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: <https://youtu.be/fq6geXJLpIo>; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/luoi-yeu-bao-anh.bosQqvbJj1F9.html>.

Màu Nước Mắt [Barva slz] - Nguyễn Trần Trung Quân | Official Music Video. In: Youtube [online]. 9. 11. 2018 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: <https://youtu.be/kgfNvOTPAJo>; Text dostupný z: <https://youtu.be/kgfNvOTPAJo>.

MIN - Có Em Chờ [Ano, počkám] ft. Mr A. In: Youtube [online]. 10. 5. 2017 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: <https://youtu.be/YzngEIIIRgM>; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/co-em-cho-min-ft-mra.PljGat4Bj3ev.html>.

MIN - ĐỪNG YÊU NỮA, EM MỆT RỒI [Přestaň mě milovat, už jsem unavená] | OFFICIAL MUSIC VIDEO (📺). In: Youtube [online]. 19. 4. 2019 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: <https://youtu.be/2sIC1sh-yc0>; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/dung-yeu-nua-em-met-roi-min.5rActTiWNYdm.html>.

MIN FT. ERIK - Chưa Bao Giờ Mẹ Kể [Co jsem ti nikdy neřekl/a, maminko] | NGÀY THỨ 8 CỦA MẸ. In: Youtube [online]. 1. 7. 2017 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: <https://youtu.be/sICoUsvVAok>; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/chua-bao-gio-me-ke-min-ft-erik-ft-pham-hoai-nam.9EVZ2maE4WXb.html>.

Như Lời Đồn [Fámy] | Bảo Anh (Official MV) (#NLD). In: Youtube [online]. 10. 10. 2019 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: <https://youtu.be/-tEH-bLsv34>; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/nhu-loi-don-bao-anh.9A0VXAqV4uqy.html>.

NƠI NÀY CÓ ANH [Jsem tu pro tebe] | OFFICIAL MUSIC VIDEO | SƠN TÙNG M-TP. In: Youtube [online]. 13. 2. 2017 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: <https://youtu.be/FN7ALfpGxiI>; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/noi-nay-co-anh-son-tung-m-tp.JzDZ5BW4RSTI.html>.

SPACESPEAKERS & FRIENDS - ME YEU [Milovaná maminka]. In: Youtube [online]. 19. 10. 2015 [cit. 2020-07-28]. Dostupné z: <https://youtu.be/FRqQexMYtEM>; Text dostupný z: <https://www.nhaccuatui.com/bai-hat/me-yeu-toc-tien-ft-bigdaddy-ft-spacespeakers.rcqs1GentRh3.html>.

5.2 Literatura

JAMIESON, Neil L. *Understanding Vietnam*. London, England: University of California Press, 1995. ISBN 978-0-520-20157-6.

JONES, Gaynor a Jay RAHN. Definitions of Popular Music: Recycled. *The Journal of Aesthetic Education* [online]. University of Illinois Press, 1977, 11 (4), s. 79–92 [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/3332182>.

LIBBY, Samantha. *The Art of Censorship in Vietnam* [online]. 2011, 65 (1), s. 209–218 [cit. 2020-07-23]. Dostupné z: www.jstor.org/stable/24388192.

NGUYỄN, Phường An. Relationships Based on Love and Relationships Based on Needs: Emerging Trends in Youth Sex Culture in Contemporary Urban Vietnam. *Modern Asian Studies* [online]. Cambridge University Press, 2007, 41 (2), s. 287–313 [cit. 2020-07-24]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/4132353>.

NORTON, Barley. Music and Censorship in Vietnam since 1954. In HALL, Patricia, ed. *The Oxford Handbook of Music Censorship*. New York: Oxford University Press, 2017, s. 303–344. ISBN 9780199733163.

OLSEN, Dale A. *Popular Music of Vietnam: The Politics of Remembering, the Economics of Forgetting*. New York - London: Routledge, 2008. ISBN 978-0415883979.

PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-718-4164-1.

TAYLOR, Phillip. Music as "neocolonial poison" in postwar Southern Vietnam. *Crossroads: An Interdisciplinary Journal of Southeast Asian Studies* [online]. 2000, 14 (1), s. 99–131 [cit. 2020-07-24]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/40860754>.

The Le Code. Vols. 1 and 2. Translated and annotated by Nguyễn Ngọc Huy and Tạ Văn Tài. Athens: Ohio University Press, 1987. In: WHITMORE, John K., DUTTON, George E. a Jayne S. WERNER, ed. *Sources of Vietnamese Tradition*. New York: Columbia University Press, 2012. ISBN 978-0-231-13863-5.

KHUÁT Thu Hồng. *Study on Sexuality in Vietnam: The Known and Unknown Issues* [online]. Hanoi: The Population Council, 1998 [cit. 2020-07-19]. DOI: 10.13140/RG.2.2.15215.84640. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/309488215_Study_on_Sexuality_in_Vietnam_The_Known_and_Unknown_Issues.

VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK. *Sociální psychologie. 2., přeprac. a rozš. vyd.* Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1428-8.

WHITMORE, John K., DUTTON, George E. a Jayne S. WERNER, ed. *Sources of Vietnamese Tradition*. New York: Columbia University Press, 2012.

5.3 Webové zdroje

Bao Yen. Vietnamese underground: An incomplete list of independent music artists. *VnExpress international: The most read Vietnamese newspaper* [online]. 1997, February 4, 2018 [cit. 2020-08-05]. Dostupné z: <https://e.vnexpress.net/news/life/vietnamese-underground-an-incomplete-list-of-independent-music-artists-3702309.html>.

Censorship in Vietnam. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2020-07-23]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Censorship_in_Vietnam.

Lời bài hát Anh Đánh Roi Người Yêu Này! (Thật Tuyệt Vời Khi Ở Bên Em OST) (Beat) – Andiez, AMEE. LYRICVN [online]. [cit. 2020-08-06]. Dostupné z: <https://lyricvn.com/loi-bai-hat-anh-danh-roi-nguoi-yeu-nay-that-tuyet-voi-khi-o-ben-em-ost-beat-andiez-amee/>.

Mai Khoi, Vietnam activist singer, detained after Europe tour. *BBC: News* [online]. British Broadcasting Corporation, 27 March 2018 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-43553028>.

Nhạc sến là gì? *Công an nhân dân* [online]. Vietnam, 16/8/2005 [cit. 2020-07-24]. Dostupné z: <http://cand.com.vn/van-hoa/Nhac-sen-la-gi-8969/>.

Popular music. In: *Encyclopædia Britannica* [online]. The Editors of Encyclopaedia Britannica, 2020 [cit. 2020-07-18]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/art/popular-music>.

PRAGASM, Sivaraj. Underground music in Vietnam part 1: Techno. *City Pass Guide* [online]. [cit. 2020-08-05]. Dostupné z: <https://www.citypassguide.com/blog/underground-music-in-vietnam-part-1-techno>.

The World Press Freedom Index z roku 2019 dostupný z: https://rsf.org/en/ranking_table?sort=desc&order=Ranking.

Underground Music In Vietnam's Capital City Of Hanoi. In: Youtube [online]. 18. 4. 2018 [cit. 2020-08-05]. Dostupné z: <https://youtu.be/yWNvSfybXK0>.

Vietnamese singers jailed for 'spreading propaganda'. In: *CBC* [online]. Toronto, Canada, Oct 31, 2012 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.cbc.ca/news/entertainment/vietnamese-singers-jailed-for-spreading-propaganda-1.1151179>.

WHY VIETNAM SILENCED A POP STAR | MAI KHOI | 2018 OFF in NY. In: YouTube [online]. 9.10.2018 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://youtu.be/nLARonVva7s>.

Zing [online]. VNG Corporation, 2015 [cit. 2020-08-06]. Dostupné z: <https://mp3.zing.vn/>.